

NIS
GAZPROM NEFT

ИЗВЕШТАЈ ИЗ ОБЛАСТИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ЗА 2010. ГОДИНУ

КРАТКО О ПОСЛОВАЊУ КОМПАНИЈЕ И ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

НИС је једина вертикално интегрисана нафтна компанија у Србији. Има две рафинерије - у Панчеву и Новом Саду, као и погон за производњу ТНГ у Елемиру. НИС производи око 1,3 милиона тона нафтног еквивалента годишње, радећи на територији Србије, Анголе, Босне и Херцеговине. Укупан обим прераде нафте - око 3 милиона. Компанија има 480 БС и складишта нафте. НИС је водећи снабдевач нафтним дериватима у Србији. Компанији има преко 10 хиљада запослених.

Извештај НИС из области одрживог развоја представља опис приступа управљању економским, социјалним и еколошким питањима у контексту одрживог развоја, као и одговарајуће резултате пословања за 2010. календарску годину и планове за средњорочну перспективу. У Прилогу 1 детаљно су описани Принципи, границе и сфера обухваћености Извештаја. Прилог 2 садржи списак показатеља садржаних у извештају. У Прилогу 3 су наведи Скраћенице и термини који су коришћени у Извештају.

САДРЖАЈ

- 4 Уводне речи
- 10 Профил компаније
 - 13 НИС у цифрама
 - 15 Земље у којима НИС послује
 - 16 Мисија, визија и вредности
 - 17 Корпоративно управљање
 - 20 Награде и признања
- 24 Визија одрживог развоја
 - 26 Извештај о одрживом развоју
 - 29 НИС и заинтересоване групе
- 36 Економски развој
 - 39 Производња
 - 40 Прерада
 - 42 Промет
 - 44 Година финансијског оздрављења
 - 45 Капитална улагања
 - 48 Стратегија развоја НИС-а
- 54 Развој и подршка запослених
 - 56 Приступи управљању запослених
 - 58 Карактеристике запослених
 - 61 Сарадња са синдикатима и социјална подршка
 - 64 Ангажовање кадрова
 - 66 Стручно усавршавање
 - 68 Мотивација запослених
- 72 Друштвена одговорност
 - 76 Комисија за спонзорства и донације
 - 76 Пројекти у 2010. години
- 88 Заштита здравља и животне средине
 - 90 Приступи обезбеђењу безбедног развоја
 - 102 Безбедност и здравље на раду
- 110 Анекс 1. Примена принципа извештавања о одрживом развоју
- 112 Анекс 2. Показатељи пословања приказани у Извештају о одрживом развоју НИС-а за 2010. годину
- 114 Анекс 3. Речник

“ Поштовање принципа одрживог развоја, максимална отвореност према друштву и спремност на дијалог, поред повећања индустријске моћи, чине основу за будуће лидерство НИС-а у региону. ”

НИС је прва и највећа европска аквизиција групације „Гаспром њефт“, чијем развоју придајемо велики значај. Укратко, НИС представља нашу базу за развој енергетских пројеката на Балкану. Управо због тога, од првог дана учешћа у управљању Компанијом, „Гаспром њефт“ пружа НИС-у подршку у развоју свих праваца делатности, укључујући производни, кадровски и социјални правац.

Већ сада су видљиви први резултати нашег заједничког рада: 2010. година постала је кључна за ревитализацију стабилног пословања НИС-а. Након доласка новог руководства, Компанија је први пут остварила добит, значајно се повећала већина кључних показатеља и порасло је поверење инвестиционе заједнице према Компанији. Важан корак је израда дугорочне Стратегије развоја НИС-а, чији је саставни део политика одрживог развоја, као један од кључних принципа којих се Компанија придржава у свом пословању.

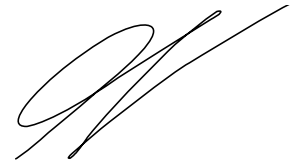
Развој пословања Компаније, нови услови на тржишту, структурне и управљачке промене постављају пред нас нове задатке у области одрживог развоја. Извештај који је пред вама осликава рад Компаније у том правцу у 2010. години.

Приоритети године за Компанију били су: реализација програма усмерених ка побољшању производне и еколошке безбедности, стручно усавршавање запослених и унапређење система мотивације, социјална подршка радницима, као и учешће у социјално-економском

развоју региона пословања. Без обзира на тешке економске услове, успели смо да на ефикаснији начин управљамо тим програмима, да усмеримо ресурсе ка остваривању стратешких циљева и да одређујемо приоритете у складу са сложеном тржишном и економском ситуацијом.

Основу за будуће лидерство НИС-а у региону, поред повећања индустријске моћи, чине поштовање принципа одрживог развоја, транспарентност и отвореност према друштву, као и спремност на дијалог. Објављивањем извештаја који је у складу са светским стандардима Global Reporting Initiative (GRI-G3) и AA1000 APS (2008), НИС изражава своју спремност да упорно ради на унапређењу свих производних и управљачких процеса. На тај начин, уз подршку „Гаспром њефта“, НИС ће се сврстати у највеће европске енергетске компаније, како у области производних показатеља, тако и у сфери друштвено одговорног пословања.

Верујемо да ћемо овим Извештајем унапредити односе са свим заинтересованим странама, да ћемо градити узајамно поверење и заједничке вредности, и дати пример другим компанијама у Србији.

Вадим Јаковљев

Председник Управног одбора
НИС а.д. Нови Сад

“ НИС се обавезује да ће активно учествовати у друштвеном животу у сагласности с интересима државе, акционара, инвеститора, запослених, клијената и свих других заинтересованих страна. ”

С поносом вам представљам Извештај о одрживом развоју НИС-а за 2010. годину, први извештај ове врсте, верификован од стране независне ревизорске куће, који Компанија представља јавности. Објављивање овог извештаја важан је корак у дугогодишњем друштвено одговорном пословању Компаније.

Извештај Компаније о одрживом развоју показује баланс између финансијских, производних, социјалних и еколошких активности пословања Компаније и чини саставни део наше дугорочне Стратегије. Сигурни смо у то да само транспарентан став према заинтересованим странама – акционарима, представницима власти и локалне заједнице, друштвеним организацијама, купцима, добављачима и запосленима, може постати основа за успешан развој Компаније.

У 2010. години, активно смо радили на оптимизацији организационе структуре Компаније, израдили смо дугорочну Стратегију и интензивно развијали пројекте у области заштите животне средине и здравља запослених.

Спроводимо низ мера у циљу модернизације прерађивачког комплекса у Рафинерији нафте Панчево. Главни елемент модернизације јесте изградња комплекса за лаки хидрокрекинг и хидрообработку (МНС/DHT). Захваљујући реализацији овог пројекта током 2012. године, НИС ће у потпуности прећи на производњу горива у складу са европским стандардима квалитета.

Као један од главних успеха 2010. године,

истакао бих имплементацију међународних принципа у сфери корпоративног управљања за коју је НИС добио високу оцену тима стручњака Привредне коморе Србије и организације IFC – International Finance Corporations. Један од тих принципа јесте и друштвено одговорно пословање, а објављивање овог Извештаја само је један корак на путу будућег развоја и унапређења система корпоративног управљања.

Свесни смо тога колико је за Компанију важан дијалог с главним акционарима. У 2010. години, НИС има преко четири милиона малих акционара с којима се интензивно развијао дијалог током године. Одржали смо низ едукативних презентација за мале акционаре, отворили смо за њих посебне информативне телефонске линије и канцеларије у Београду и Новом Саду.

Активно развијамо дијалог и на другим нивоима: закључујемо социјално-економске споразуме с локалним властима, одржавамо радне састанке с представницима државних служби, који су омогућили реализацију десетина пројеката који су допринели бољем животу грађана Србије и побољшању социјалне климе. Многе од иницијатива НИС-а које су представљене у овом Извештају добиле су јавна признања и награде државних институција, друштвених и стручних организација.

Како је успех немогућ без јаког тима, главни капитал Компаније управо су њени запослени. У 2010. години, усмерили смо своје напоре на развој система мотивације и повећање стручности радника. Нови си-

стем мотивације заснива се на заједничком резултату и формирању јединствене корпоративне културе. На тако постављеним основама, ствара се позитивно радно окружење где се сваки запослени цени и где му је пружена прилика за усавршавање и напредовање у каријери.

У стратешке области у којима се огледа социјална одговорност спада и заштита животне средине. Наш задатак је да смањимо и ублажимо све негативне последице утицаја наше делатности на околину. Интензивно радимо на смањењу емисије штетних материја. Унапређењем система мониторинга животне средине, пружамо брзо и ефикасно реаговање на промене настале у свим сферама нашег пословања. Једнако важан правац јесте заштита здравља запослених и индустријска безбедност. Успех Компаније огледа се у смањивању броја хаварија, повреда на раду и професионалних обољења. Уводимо напредне светске праксе у области технике, технологије и управљања индустријском безбедношћу, заштитом на раду и заштитом животне средине.

У 2010. години, почели смо да формирамо десетогодишњу стратегију Компаније која предвиђа међународни развој везан за тесну сарадњу с компанијама у региону. У 2010. години, направљени су први кораци у правцу европске интеграције НИС-а, а то је разрада пројеката производње угљоводоника на територији Румуније и Мађарске у сарадњи са нафтним компанијама тих земаља. Дугорочни циљ НИС-а јесте тај да постане не само нафтна већ и енергетска компанија, што подразумева развој прераде гаса, реализацију пројеката коришћења

обновљивих и алтернативних извора енергије, и као резултат, прибављање удела у енергетском тржишту Србије и Европске уније. Упоредо са основном делатношћу, НИС ће развијати синергију у суседним областима – производњи базних уља, петрохемији. Према томе, наш циљ је присуство НИС-а у више сегмената енергетског сектора.

НИС је прва компанија у Србији која је објавила извештај о одрживом развоју према принципима и стандардима Global Reporting Initiative (GRI-G3) и AA 1000 APS(2008), и задовољство је сврстати се међу светске компаније чији су извештаји о одрживом развоју урађени по глобално признатим критеријумима.

Први извештај о одрживом развоју помоћи ће да се учврсти дијалог са заинтересованим странама. НИС се на тај начин обавезује да ће активно учествовати у друштвеном животу у складу са интересима свих заинтересованих страна.

Такав транспарентан приступ омогућиће нам да постигнемо наш циљ – да постанемо најефикаснија енергетска компанија у региону!

Кирил Кравченко

Генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

A photograph of industrial equipment, likely a gas or oil wellhead, featuring various pipes, valves, and a pressure gauge. The equipment is white and metallic, set against a clear blue sky. A blue rectangular banner is overlaid on the lower part of the image, containing the text 'ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ' in white capital letters.

ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ

Профил компаније

НИС је једна од највећих вертикално интегрисаних нафтних компанија у југоисточној Европи, која се бави истраживањем, производњом и прерадом нафте и природног гаса, као и прометом широког асортимана нафтних деривата. Седиште Компаније и њени главни производни капацитети налазе се у Републици Србији, која, захваљујући свом географском положају, представља центар трговине и инвестиција на Балкану.

Претеча данашње компаније НИС било је Предузеће за истраживање и производњу нафте, основано 1949. године по одлуци Владе ФНРЈ, које 1953. године добија назив Нафтагас. Касније је „Нафтагас“ трансформисан у компанију у чији састав су ушле рафинерије нафте у Панчеву и Новом Саду, као и фабрика за производњу азотних ђубрива „Азотара“ из Панчева. Крајем 1973. године, у структуру „Нафтагаса“ била су интегрисана предузећа за малопродају „Југопетрол – Београд“ и „Југопетрол – Нови Сад“.

Године 1991, НИС је формиран као јавно предузеће за истраживање, производњу, прераду и продају нафте, нафтних деривата и природног гаса. Тада су њен састав чиниле компаније „Нафтагас“, „Гас“, „Енергогас“, „Југопетрол“, „Нафтагас промет“ и „Инжењеринг“ и производна предузећа РН Панчево, РН Нови Сад, РН Београд и Фабрика за производњу мазива Крушевац.

Од ове компаније, 2005. године формиран је данашњи НИС, „Србијагас“ и „Транснафта“. Првог октобра 2005. године, компанија НИС добила је статус акционарског друштва, чија је сфера пословања остала експлоатација нафте и гаса, прерада нафте и продаја нафтних деривата, производња и продаја течног нафтног гаса.

У 2009. години, 51% акција НИС-а прелази у власништво компаније „Гаспром њефт“, а власник 49% акција остаје Република Србија.

На дан 31.12. 2010. године, Влада Републике Србије има 29,88% акција Компаније, а остатак – 19,12% акција – бесплатно је расподељен грађанима, бившим и садашњим радницима Компаније.

Акцијама Компаније тргује се на Београдској берзи, на Прајм маркету (Prime Market) – најпрестижнијем делу берзанске трговине. На дан 31.12.2010. године, Компанија има око 4 милиона акционара.

Већина нафтних и гасних налазишта НИС-а налази се на територији Војводине. НИС поседује производне капацитете у Анголи и нафтне сервисе у Туркменистану, као и предузеће „Јадран-Нафтагас“ у Републици Српској, заједнички основано са фирмом „Њефтегазинкор“.

Прерађивачки комплекс НИС-а састоји

НИС у цифрама

1.229 хиљ. усл. тона
Производња домаће нафте и гаса

2.857 хиљ. тона
Обим прераде нафте

2.614 хиљ. тона
Продаја нафтних деривата

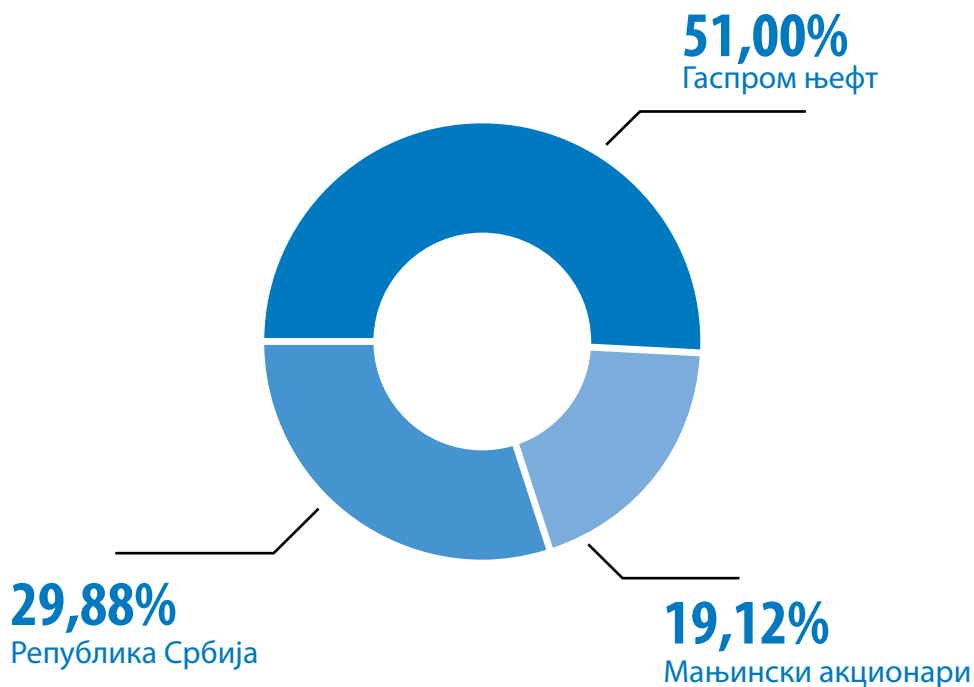
16,5* млрд. РСД
Нето добит

10.041
Укупан број запослених

4.186.620
Укупан број акционара

* - По појединачном финансијском извештају НИС-а

Структура капитала (на дан 31.12.2010.)

се од две рафинерије за прераду нафте, смештене у градовима Панчево и Нови Сад, у којима се производи читав спектар нафтних деривата – од моторних бензина и дизел горива, до мазива и сировина за петрохемијску индустрију, као и погон за производњу ТНГ у Елемиру.

У НИС-овим рафинеријама производи се широки спектар деривата нафте и деривата природног гаса, који одговарају међународним стандардима квалитета и произвођачким спецификацијама рафинерија, и то: аутомобилско и авио гориво, течни нафтни гас (ТНГ), уља и мазива, уља за ложење, битумени, петрохемијски производи и остали производи.

Године 2009, НИС је, први пут у Србији, пласирао евро дизел на тржиште, а следеће године безоловни бензин евро премијум БМБ 95, који у потпуности одговарају европским стандардима евро-5. Паралелно с почетком производње еколошки чистог моторног горива, Компанија је престала с производњом бензина који садржи олово.

НИС производи и фрушкогорску воду за пиће „Јазак“, која је вишеструки добитник награда на највећим сајмовима. Поседује знак квалитета „Здрава храна“ и „Најбоље из Војводине“.

НИС поседује 509 активних малопродајних објеката (бензинских станица,

Мапа региона делатности

1. Србија,
2. Босна и Херцеговина,
3. Црна Гора,
4. Хрватска,
5. Мађарска,
6. Румунија,
7. Бугарска,
8. Украјина
9. Пољска
10. Аустрија
11. Словенија
12. Туркменистан
13. Ангола

аутопунилишта за ТНГ, продавница ТНГ боца), 7 великих инсталација, 31 стовариште на територији целе Србије и 6 складишта за течни нафтни гас.

Земље у којима НИС послује

НИС се бави извозом моторних бензина, бензола, толуола, саобраћајног и индустријског битумена у земље ЕУ, Украјину, Хрватску, Црну Гору, Босну и Херцеговину; пружа услуге снабдевања авиона керозином на аеродрому „Никола Тесла“ (Београд) и услуге снабдевања бродова горивом на Дунаву.

Стратешки циљ НИС јесте тај да постане конкурентна компанија на тржишту

југоисточне Европе и регионални играч који се најбрже развија по показатељима обима производње, прераде, промета и рентабилности. За што бржу реализацију ових циљева, НИС је дефинисао приоритетан правац – модернизацију Рафинерије нафте Панчево и малопродајне мреже.

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за покрет ка бољем.

ВИЗИЈА

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС биће признати лидер балканског региона у свом ресурсу, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности; показујући високи ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуга клијентима.

ВРЕДНОСТИ

- **Професионализам**
стицање савременог знања у циљу сталног унапређења стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада;
- **Иницијатива и одговорност**
проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире, у сфери интереса Компаније;
- **Култура заједничког резултата**
заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну помоћ једних другима;
- **Позитиван став и спремност за сарадњу**
спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Корпоративно управљање

Као једна од највећих компанија у Србији, НИС је свестан важности остварења високог нивоа корпоративног управљања. Корпоративно управљање треба да обезбеди заштиту права акционара и интереса друштва, контролу извршних органа од стране Управног одбора, транспарентност у раду, потпуно и тачно извештавање и објављивање свих битних информација, ефикасну контролу над финансијским и пословним активностима Компаније, развој пословне етике и друштвено одговорног пословања.

Систем корпоративног управљања Нафтне индустрије Србије добио је високу оцену тима стручњака Привредне коморе Србије и организације IFC – International Finance Corporations (део групације Светске банке).

С тим у вези, НИС улаже значајне напоре у циљу свеобухватног поштовања како домаћих прописа, тако и усвајања међународних стандарда и праксе, и континуирано развија и унапређује свој систем корпоративног управљања.

Управни одбор НИС-а је у јуну 2010. године усвојио Кодекс корпоративног управљања којим се успостављају принципи корпоративне праксе и организационе културе, којима се руководи менаџмент НИС-а.

Органе корпоративног управљања НИС-

ом чине: Скупштина акционара, Управни одбор, колегијални извршни орган (Извршни одбор) и генерални директор, Ревизорска комисија.

Скупштина акционара је највиши орган НИС-а. Преко овог тела, акционари доносе и одобравају основне корпоративне одлуке и бирају чланове Управног одбора, који је надлежан за опште управљање НИС-ом.

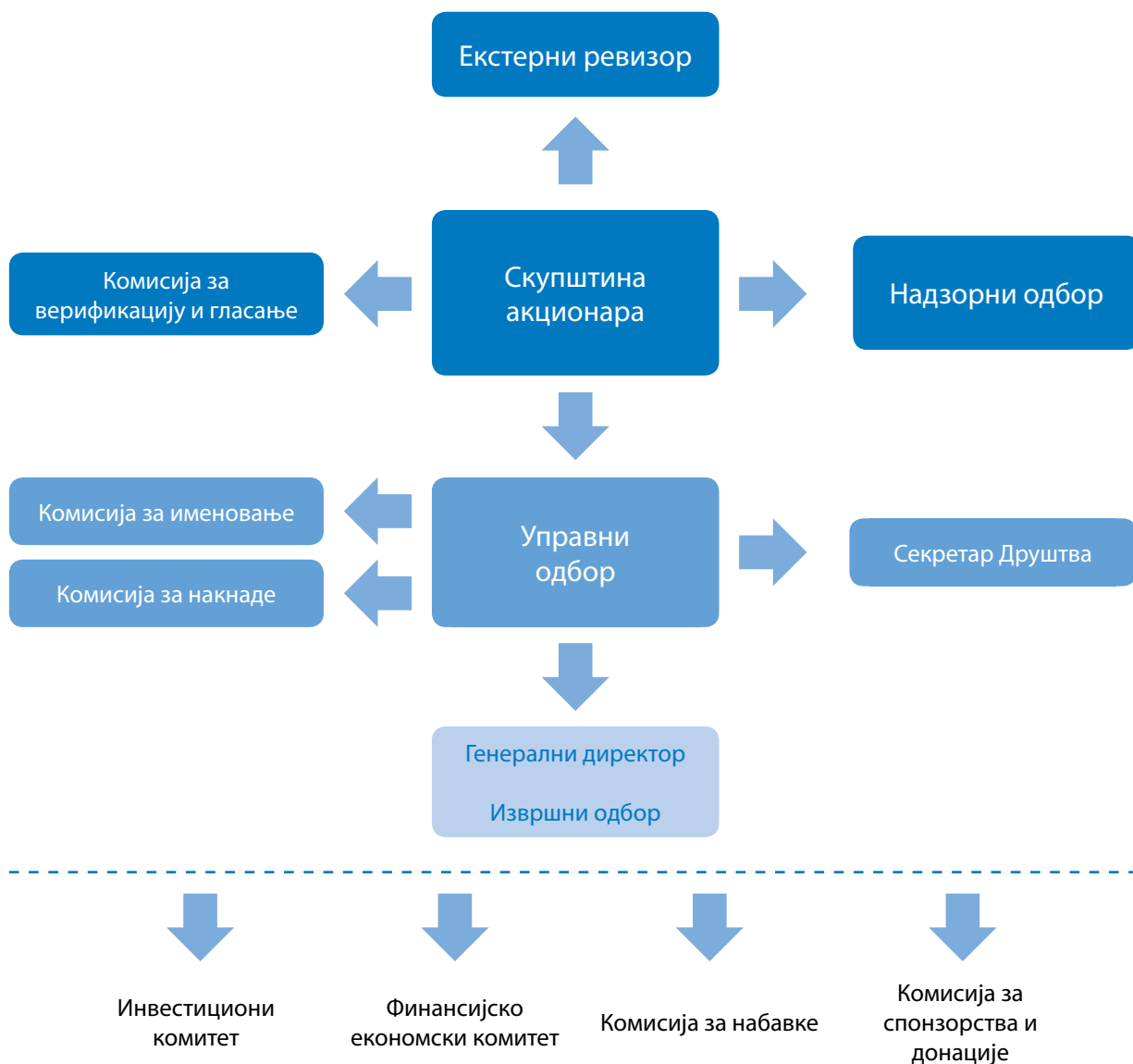
Управни одбор именује генералног директора и остале чланове Извршног одбора, у чијој је надлежности извршавање одлука Управног одбора, оперативно управљање НИС-ом, израда и реализација стратегије развоја Компаније.

Извршни одбор НИС-а доноси у октобру 2010. године одлуку о дугорочној Стратегији развоја НИС-а до 2020. године. Стратешки план развоја дефинише јасне стратешке циљеве за НИС као целину, као и циљеве за сваки појединачни сегмент пословања у периоду 2011–2013–2020. године.

Генерални директор и водећи руководиоци свакодневно прате спровођење одлука које су директно везане за ту Стратегију, што омогућава да Компанија реагује брзо и ефикасно.

У остваривању наших циљева, који су директно повезани с нашом

Структура корпоративних органа и тела

мисијом и визијом, важну улогу има примена међународних стандарда за системе управљања. Полазећи од нашег опредељења да се примени најбоља светска пракса у руковођењу организацијом, у следећим организационим деловима примењен је и сертифициван систем менаџмента (QMS – за квалитет према SRPS ISO 9001:2008, EMS – за животну средину према SRPS ISO 14001:2005, HACCP – за безбедност хране):

- Блок „Истраживање и производња“ (QMS и EMS)
- Блок „Истраживање и производња“ Научно-технички центар (QMS и EMS)
- Блок „Прерада“ РНП (QMS)
- Блок „Прерада“ РНС (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, Дирекција за нафтне сервисе, погон „Бушотински сервиси“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, Дирекција за нафтне сервисе, погон „Бушење“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, Дирекција за нафтне сервисе, погон „Ремонт“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, Дирекција за техничка питања, погон „Одржавање“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, Дирекција за техничка питања, погон „Изградња“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, погон „Транспорт“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, погон „Хидросонда“ (QMS и EMS)
- Блок „Сервиси“, погон „Геофизички сервиси“ (QMS и EMS)
- ФОП, погон за производњу пијаће воде (QMS и HACCP)

Организациони део Дирекција за мазива,

Блока „Промет“ налази се у завршној фази примене система менаџмента квалитетом.

Компанија утврђује стратешке правце даље примене међународних стандарда и сертификације, посвећујући посебну пажњу интегрисању успостављених система менаџмента. НИС активно ради на стандардизацији свих утврђених бизнис процеса. Под тим се подразумева документовање бизнис процеса и дефинисање кључних индикатора перформанси процеса, на основу којих се процењује ефикасност. Приликом избора модела за управљање бизнис процесима, по правилу се примењује пракса која постоји у „Гаспром њефту“, већинском власнику Компаније.

Награде и признања додељене НИС у 2010. години

11. 01. 2010. Генерални директор НИС-а, Кирил Кравченко, заузео је прво место на листи 50 најмоћнијих странаца у Србији, коју сваке године формира редакција „Блица“, најтиражнијег дневног листа у Србији.

03. 02. 2010. НИС је добитник награде за најбољи календар за 2009. годину на традиционалној изложби најлепших календара и промотивног материјала, чији су организатори „Арт директор клуб Србије“ и маркетиншка агенција „Publicite“.

05. 02. 2010. Корпоративни сајт НИС а.д. међу три најбоља сајта компанија које послују у Србији, према истраживању специјализованог издања PC PRESS.

19. 05. 2010. На 77. међународном пољопривредном сајму у Новом Саду, НИС-ов бренд NISOTEC освојио је злато. Медаље за квалитет добили су производи: NISOTEC ANTIFRIZ EURO 100 освојио је велику златну медаљу, моторном уљу NISOTEC FAVORIT EURO припало је златно одличје, а специјално моторно уље за моторе на гас (ТНГ) NISOTEC GAS SAE 15W-40 добило је сребрну медаљу.

10. 06. 2010. НИС је добитник Плакете за најуспешнију компанију у 2009. години коју додељује Регионална привредна комора у Новом Саду.

16. 06. 2010. НИС је добио специјалну награду „Бизнис партнер 2010“, за успешно вођење и примену међународних стандарда у корпоративном управљању, на додели у организацији „Мас Медија Интернешенела“.

24. 06. 2010. НИС-ова изворска вода „Јазак“ добила је у Словенији треће узастопно злато за квалитет од Међународне комисије за оцењивање квалитета у категорији сокова, безалкохолних пића и вода.

29. 06. 2010. НИС је добитник Повеље пријатељства Универзитета у Новом Саду за стратешку сарадњу.

24. 08. 2010. Фрушкогорска вода „Јазак“ добитник је две златне медаље за квалитет на 48. међународном пољопривредном сајму „Агра“ у Горњој Радгони у Словенији.

15. 10. 2010. НИС је на 6. међународном сајму енергетике освојио награду за најбољи промотивни наступ које му је доделило Удружење економских пропагандиста Србије.

17. 12. 2010. Систем корпоративног управљања НИС-а добио је високу оцену тима стручњака Привредне коморе Србије и организације IFC – International Finance Corporations (део групације Светске банке).

29. 12. 2010. НИС је поново добитник признања за најуспешније предузеће у Новом Саду у 2010. години, према истраживању агенције SCAN.

Награда за друштвену одговорност

С обзиром на допринос друштвеној одговорности коју је НИС показао током 2010. године, магазин „The Man” уручио је генералном директору НИС-а, Кирилу Кравченку, награду – Corporate man of the year Social Responsibility.

A low-angle, upward-looking photograph of a modern skyscraper with a glass facade. The building's structure is composed of a complex network of dark metal frames and large glass panels. The glass reflects the bright blue sky and scattered white clouds, creating a dynamic pattern of light and dark. The perspective makes the building appear to converge towards the top of the frame, emphasizing its height and architectural complexity.

ВИЗИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Визија одрживог развоја

Одговорни развој пословања јесте системско и ефикасно управљање економским, еколошким и социјалним ризицима и могућностима с циљем сталног повећања дугорочне акционарске вредности Компаније. У суштини, појам одговорног развоја јесте синоним термина „корпоративна одговорност“.

Кључне компоненте одрживог развоја

Економски развој	раст капитализације кроз повећање производње у складу са корпоративном стратегијом, побољшање ефикасности производње и дистрибуције, пружање висококвалитетних производа и услуга по фер ценама, као и стварање погодне пословне климе за добављаче на основу јасних и транспарентних услова пословања
Развој и подршка запошљавању	улагање у раднике: отварање нових радних места, примена јединственог система мотивације и награђивања, обука и повећање квалификација
Развој друштва	улагање у социјалну инфраструктуру и квалитет друштвених услуга, помоћ социјално угроженима
Регионални развој	улагање у регионе и локалне заједнице
Еколошки развој	заштита животне средине, здравља запослених и локалног становништва кроз минимизовање еколошких ризика. Рационално коришћење ресурса уз стриктно поштовање еколошких закона, као и правовремено реаговање на инциденте и несреће.

НИС је лидер у области нафте и гаса у Србији, стога је одрживи развој један од приоритетних праваца кретања социјално одговорне компаније. Извештај о одрживом развоју први пут издајемо и свесни смо значаја његове годишње припреме.

Извештај за 2010. годину представља

податке који приказују пословање Компаније у економској сфери, заштити животне средине, области радних односа и социјалној сфери у Републици Србији.

Извештај о одрживом развоју НИС-а за 2010. годину јесте корак више у потврди друштвено одговорног пословања.

Пратећи глобална кретања када је реч о

друштвено одговорном пословању, као и стратегију већинског власника „Гаспром њефта“, НИС издаје први Извештај о одрживом развоју за период 01.01. 2010 – 31.12.2010. године у складу са светским стандардима Global Reporting Initiative (GRI-G3) и AA1000 APS (2008) стандардима.

ГРИ је међународна непрофитна организација основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. С обзиром на то да су се ГРИ стандарди унапређивали из године у годину, од 2006. године примењује се Г3, такозвана „трећа генерација“ извештавања о одрживом развоју. Г3 се састоји од принципа и индикатора, који дефинишу оквире за садржај и квалитет извештаја из области одрживог развоја, и упутства за постављање граница приликом извештавања. Принципе Г3 могу да користе мала предузећа, велике мултинационалне компаније, јавни сектор, невладине организације и друге организације из целог света.

www.globalreporting.org

У интеракцији с препознатим заинтересованим странама, током које су се уважава-
ле њихове потребе, разумна очекивања
и интереси, НИС је дефинисао кључна

подручја деловања и извештавања у
складу са својом стратегијом развоја
пословања.

Извештајем о одрживом развоју
обухваћена је целокупна делатност
Компаније. Посвећеност одрживом
развоју и друштвено одговорном
понашању јесте саставни део Стратегије и
Компаније, и једино транспарентним од-
носом са свим заинтересованим странама
могућ је напредак у економским пер-
формансама Компаније, али и социјалној
одговорности, односу са запосленима и
заштити животне средине.

Друштвено одговорно пословање није
новина у Србији. Успешни предузетници
и компаније увек су посвећивали значајну
пажњу социјалном аспектима пословања.
Данас је социјална политика компанија по-
себно актуелна у Србији, у време активног
развоја економије и друштва, развоја који
обележава долазак мултинационалних
компанија у земљу. Компаније које не стре-
ме само стварању профита већ и стварању
додатне вредности у друштву, економији и
животној средини уграђују одржив развој
у своје принципе пословања.

Те идеје су за нас услов остваривања
стратешких циљева: дугорочне конку-
рентности, ефикасности и повећања
вредности акција. Сматрамо да је редовна
и ефикасна сарадња са заинтересованим
странама, са свима од којих зависи и на
кога утиче наше пословање — камен
темељац стабилности и успешног развоја
пословања Компаније.

Извештај о одрживом развоју

Извештај о одрживом развоју НИС-а за 2010. годину заснива се на примени међународних стандарда Global Reporting Initiative (GRI-G3) и AA 1000 APS(2008).

Кључни принципи извештавања о одрживом развоју јесу:

Релевантност	информација је релевантна ако њен изостанак или нетачност у извештају може да утиче на одлуке и дејства заинтересованих лица организације која подноси извештај
Потпуност достављених информација	процена утицаја компаније на животну средину и на људе, са давањем мишљења свих заинтересованих група
Реаговање	компанија мора да реагује на очекивања својих заинтересованих група, чак и у случају кад се не слаже с њиховим мишљењем
Упоредивост	ставови и информације треба да буду одабрани и унети у извештај једнообразно. Информације морају бити тако представљене да омогуће заинтересованим странама да анализирају промене у продуктивности организације и да дају могућност анализе у поређењу с другим организацијама
Благовременост	компанија мора благовремено да објави извештај како би заинтересоване стране могле адекватно да реагују.

Нафтна индустрија Србија прва је компанија у Србији која је урадила Извештај о одрживом развоју према стандардима GRI (G-3) и AA 1000 APS(2008).

Извештај информише акционаре, запослене, пословне партнере и целокупну јавност о томе како и којим темпом Компанија реализује циљеве који се односе на економску и еколошку стабилност и социјалну одговорност, сходно мисији и стратешким плановима развоја.

Овакав извештај доноси Компанији вишеструку корист: јача поверење инвеститора, клијената и потрошача, ангажује и задржава запослене, омогућава доношење утемељенијих дугорочних стратешких одлука, олакшава управљање ризицима и потврђује репутацију.

У циљу припреме Извештаја о одрживом развоју за 2010. годину, формирана је радна група коју чине менаџери и особље оних одељења Компаније чији делокруг рада обухвата секторе друштвено одговорног пословања.

НИС и заинтересоване стране

Први извештај о одрживом развоју отвориће теме за дискусију и биће успостављен процес добијања повратних информација.

Као методу ефикасног ангажовања заинтересованих група, НИС је изабрао принцип партнерства. У 2010. години, кључне групе НИС-ових партнера, односно организације и појединци са којима је закључен званичан споразум о сарадњи, јесу:

- **Компаније за производњу нафте и гаса и петрохемијске компаније** – кроз заједничка улагања у нове пројекте и сарадњу предузећа
- **Запослени НИС-а** – кроз уговор о раду и колективни уговор
- **Регионалне власти и локалне заједнице** – кроз споразуме о социјално-економској сарадњи
- **Добављачи и купци** – кроз пословне уговоре

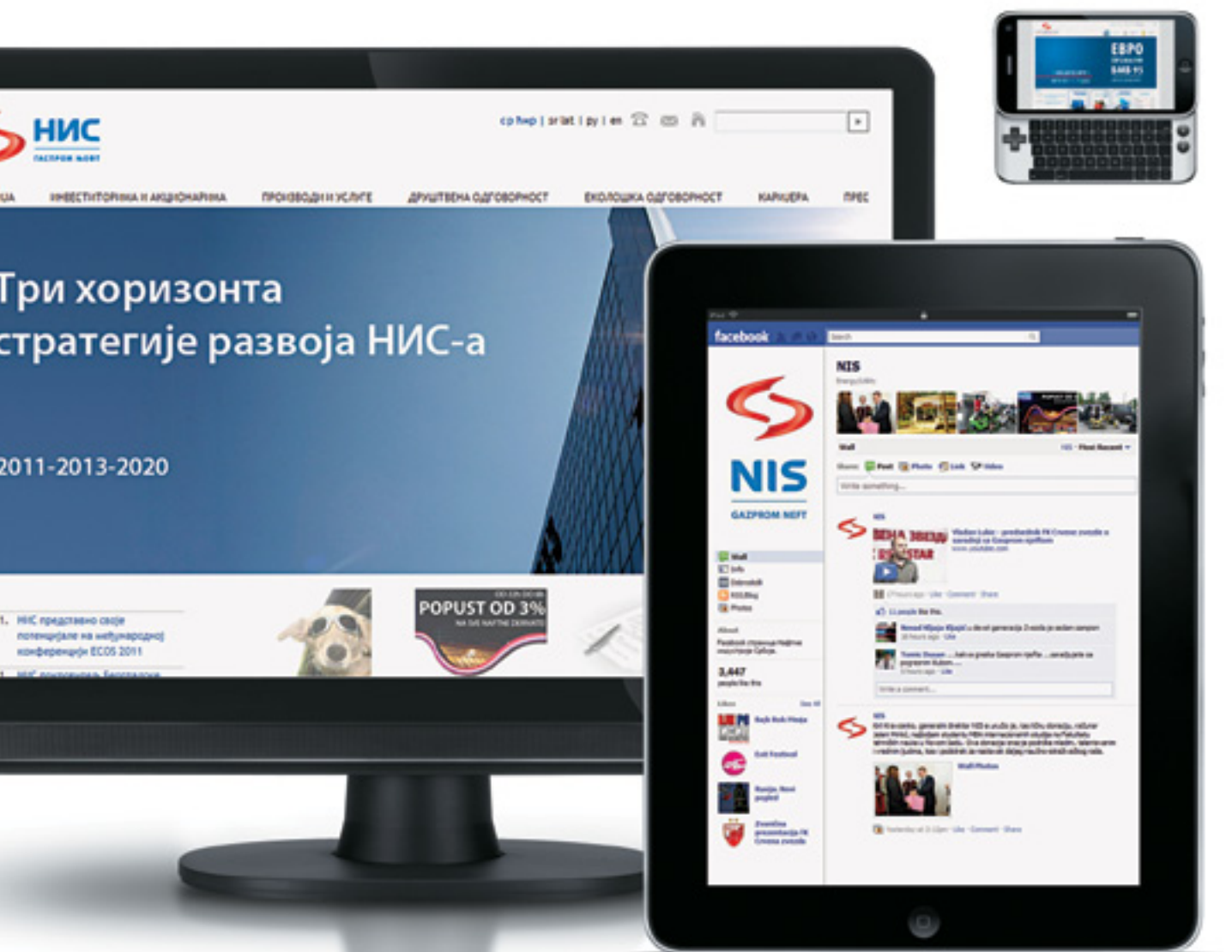
Транспарентан однос са заинтересованим странама

Дијалог са заинтересованим странама је важан, и НИС му поклања изузетну пажњу, јер се на тај начин усаглашавају одлуке, разрађују нови приступи, јачају односи и сарадња, долази до заједничког става и, на крају, дефинише се објективна ситуација.

Ефекат дијалога обезбеђује Компанији комплексно разумевање насталих проблема, ситуација, откривање и право-

времено реаговање на очекивања и захтеве заинтересованих страна. То је прилика да се спрече конфликти и спорови и да се спроведе избалансирана информациона политика. НИС сматра да је за остваривање таквих резултата дијалога кључно пружање информација заинтересованим групама. Транспарентни извештаји НИС-а обезбеђују једнак и слободан приступ информацијама свим заинтересованим лицима.

Приликом трансформације Компаније у отворено акционарско друштво дошло је до повећања броја заинтересованих страна.

Комуникација са заинтересованим странама

У 2010. години, Компанија је значајно проширила спектар информација, које се налазе на компанијском веб сајту www.nis.rs. Све информације доступне

су на три језика – српском, руском и енглеском. Сајт садржи све неопходне информације о Компанији – профил, историјат, структуру, стратегију развоја, корпоративно управљање. На сајту се налазе и подаци о свим производима и услугама које Компанија нуди, корпоративне вести, као и одељци намењени за-

интересованим групама. НИС као модерна компанија и у области комуникације има профил на најпопуларнијим друштвеним мрежама Facebook и Twitter, што пружа НИС-у нову могућност за директан контакт с модерном, активном и динамичном циљном групом.

Посебан вид комуникационог канала према радницима представља корпоративни веб портал. Приступ порталу имају само запослени у НИС-у, и овде се налазе све информације важне за Компанију,

са аспекта радника и менаџмента. Објављивањем на интерном порталу, вести стижу до радника брзо и правовремено. На корпоративном порталу постоји одељак „Повратна веза“, где запослени постављају актуелна питања на која добијају одговоре од менаџмента.

Осим рада на унапређењу корпоративног сајта, НИС објављује и месечни часопис „Мој НИС“ у тиражу од 7.000 примерака. Иако је намењен запосленима, часопис садржи корисне информације за ширу јавност и друге заинтересоване групе. Текстови објављени у часопису обрађују актуелне теме о животу Компаније и тенденцијама њеног развоја.

Са запосленима се развија и програм „Директни дијалог“, који подразумева кварталне састанке руководиоца с колективом. Запослени се састају с генералним директором и делом менаџмента, као и с непосредним руководиоцима. На састанцима се представљају резултати и планови, а радници могу да поставе питања, која се, затим, заједно са одговорима објављују и на корпоративном порталу. Такође, сваке године традиционално се организују радничке спортске игре и прослављају корпоративни празници – то је добар начин за развој и унапређење дијалога између менаџмента и запослених у неформалној средини.

Активна комуникација се свакодневно спроводи и са синдикатима.

Као отворено акционарско друштво, НИС посебну пажњу посвећује акцио-

НИС је отворио прву аутоматску бензинску станицу у Србији

нарима. Да би се пружиле квалитетне информације, формиране су канцеларије за рад с мањинским акционарима у Београду и Новом Саду, као и информативна телефонска линија (011/22 000 55) и електронска адреса (servis.akcionara@nis.rs). Такође, одржана је серија презентација акционарима на тему „Трговање акцијама“ и објављене су специјалне рубрике у штампаним и електронским медијима.

За инвеститоре се објављују финансијски извештаји и презентације, а с представницима медија комуницира се путем саопштења, на брифинзима и конференцијама.

У жељи да се купцима понуди највећи квалитет производа и услуга, НИС

континуирано истражује њихове потребе, жеље и захтеве. Интерактивна комуникација с потрошачима остварује се преко потрошачког телефона (08 0000 8888), интернет портала, електронске и класичне поште.

Становништво општина и градова с којима НИС сарађује може да се обрати преко Комисије за спонзорства и донације. Радни састанци су начин на који се комуницира

ИНФОРМАЦИОНИ СЕРВИС
08 0000 8888
БЕСПЛАТАН ПОЗИВ **00-24**

У прослави Дана Компаније учествовала су и деца запослених

са општинским властима у регионима пословања, али и са државним службеницима када су у питању стратешке теме.

Свака повратна информација корак је више у дијалогу!

На иницијативу НИС-а, Влада Републике Србије усвојила је предлог да се 1. октобар обележава као Дан радника нафтне и гасне привреде Републике Србије. На тај начин, Компанија и званично има свој професионални празник, приликом којег се организују свечана окупљања и неформална дружења с државним органима, партнерима и запосленима, што је још једна прилика за дијалог са заинтересованим странама.

НИС ће наставити да прати мишљења

заинтересованих страна и да одржава редован дијалог с њима. У следећем Извештају о одрживом развоју за 2011. годину уважиће се све примедбе и сугестије које се добију. То ће се остварити систематизацијом дијалога са заинтересованим групама. НИС сматра да је то једини пут до успеха Компаније, који се мери и успехом свих оних с којима сарађује: радници, купци, партнери, акционари, инвеститори.

ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ:

- Систематизација дијалога са заинтересованим странама у току 2011. године
 - Публиковање извештаја о одрживом развоју уз поштовање коментара заинтересованих страна
 - Унапређење система прикупљања, анализе, контроле и обраде података из области одрживог развоја
 - Разрада и усвајање политике о одрживом развоју на нивоу НИС-а.
-

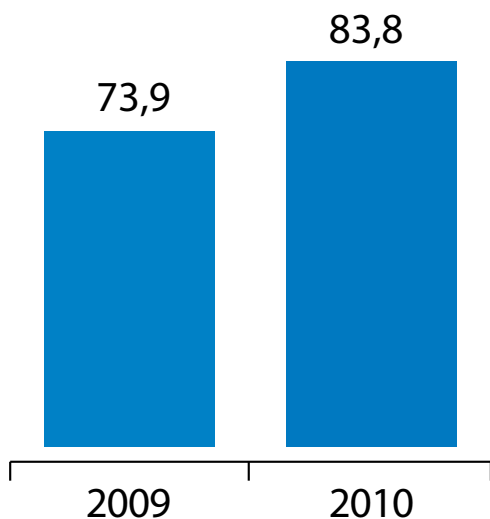

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

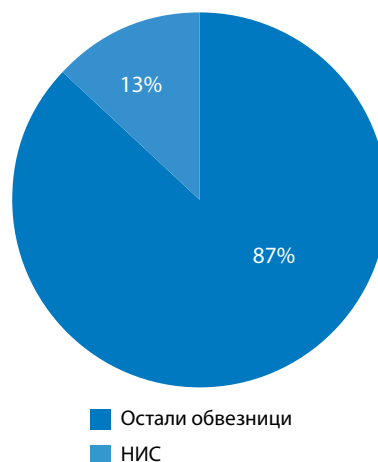
Економски развој

Утицај НИС-а на српску економију изузетно је велики. Компанија је главна карика енергетске стабилности Србије, поуздани снабдевач горива за топлане, војску и полицију, грађевинску индустрију и друге системе који обезбеђују услове непходне за живот грађана. Осим тога, НИС је и један од највећих буџетских даваоца у земљи. Компанија је у 2010. години учествовала у пуњењу буџета Србије у износу од око 83,8 милијарди динара, и то кроз акцизе, ПДВ, царине и остале увозне дажбине, рудну ренту и трошкове осталих пореза.

Плаћени порези и фискалне обавезе, млрд. дин

Учешће НИС-а у укупним јавним приходима у 2010. години

Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност, хиљ. дин

Позиција	Износ
Директно генерисана вредност	162.899.164
Приходи	162.899.164
Дистрибуирана економска вредност	141.963.995
Оперативни трошкови	113.992.340
Зараде запослених и остале надокнаде	21.346.120
Плаћене камате за примљене кредите	3.084.330
Плаћени порези	3.359.589
Инвестиција у заједницу	181.616
Увећање економске вредности Компаније	20.935.169

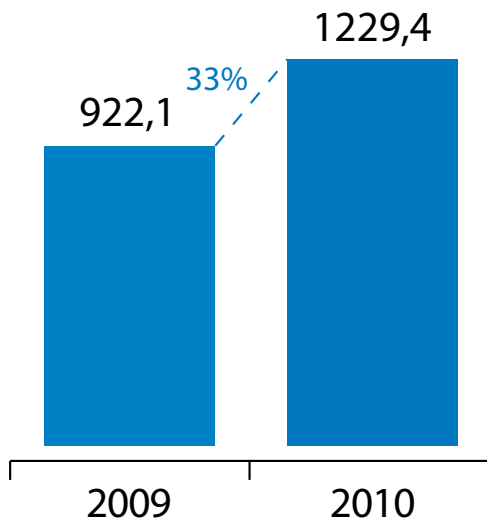
Производња

Напредак у пословању који је постигнут у претходној години настављен је и у 2010. години са још бољим резултатима. Обим производње домаће нафте и гаса износио је 1.229,4 хиљаде условних тона, што је за 33% више у односу на 2009. годину. Од посебног значаја јесте чињеница да је овакво повећање производње остварено у години која је оставила дубок траг у многим светским привредама услед негативних последица кризе.

Позиција у региону

Како би се остварио стратешки циљ – лидерска позиција у региону – неопходно је обезбедити излазак НИС-а на међународно концесионо тржиште. То је и кључни разлог проширења пословних активности НИС-а на подручје Републике Српске (РС улази у састав БиХ). Крајем 2010. године, НИС је основао заједничко предузеће са компанијом „Њефтегазинкор» (кћерка-фирма руске компаније „Зарубежнефт») која ће се

Производња домаће нафте и гаса, хиљ. усл. тона

бавити геолошким истраживањем и производњом угљоводоника на територији Републике Српске БиХ.

ПРЕЛИМИНАРНЕ ПРОЦЕНЕ УКАЗУЈУ НА ЗНАТАН ОБИМ РЕЗЕРВИ УГЉОВОДОНИКА НА ТЕРИТОРИЈИ ОВЕ ЗЕМЉЕ, ШТО СТВАРА МОГУЋНОСТ ПОВЕЋАЊА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ У РЕГИОНУ И ПОВЕЋАЊА ОБИМА ПРОИЗВОДЊЕ ВЕЋ ОД 2014. ГОДИНЕ.

Прерада

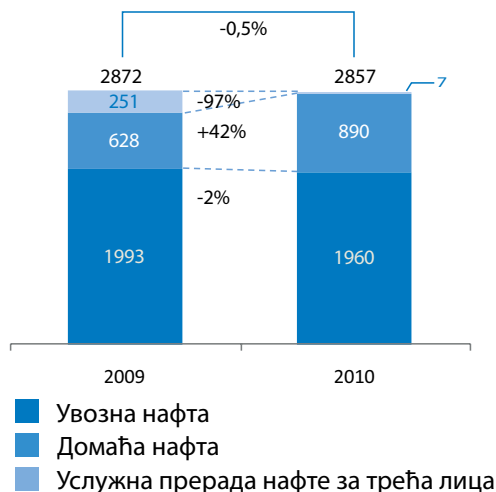
У 2010. години, обим прераде без трећих лица био је око 2.850 хиљада тона, односно за 9% већи од прошлостишњег. Повећани су обими производње производа с високом маржом – моторних бензина, млазног горива, а смањен је ниво производње дизел горива који не одговара еколошким нормама, као и мазута.

Крај ере етилираног горива

НИС је крајем јуна прекинуо производњу етилираног бензина и почео производњу новог, еколошки чистог горива – неетилираног бензина класе „евро премијум“.

Престанак производње и продаје етилираног бензина у циљу побољшања еколошке ситуације јесте пут којим су већ прошле и друге европске земље. Поред тога, престанак производње етилираног бензина потврђује тежњу Компаније да следи захтеве тржишта и да производи широк асортиман

Обим прераде нафте укључујући и трећа лица, хиљ. тона

квалитетних врста горива неопходних потрошачима.

Прве количине новог неетилираног бензина класе „евро премијум“ произведене су у Рафинерији нафте Панчево. На тржишту Србије, први пут се у историји појавио моторни бензин домаће производње који у потпуности испуњава еколошке норме ЕУ.

Промет

У условима економске кризе у Србији и пораста инфлације, у 2010. години дошло је до очекиваног пада куповне моћи становништва и, као последица тога, пада обима потрошње нафтних деривата. Ипак, НИС је једини учесник на домаћем тржишту деривата који је успео да повећа свој удео на њему. Тако укупан промет нафтних деривата у 2010. години износи 2.261 хиљада тона, што је за 0,6 % више него претходне године. При том, обим veleпродаје у поређењу са 2009. годином

остао је непромењен, а директне испоруке из рафинерија повећане су за око 18%.

НИС је у 2010. години извезао 353 хиљаде тона нафтних деривата, што је за 30 хиљада тона више него у претходној години. Главни правци развоја спољнотрговинске делатности Компаније јесу Босна и Херцеговина, Румунија, Бугарска, Македонија, Црна Гора, Словенија и Мађарска. Осим тога, експерти Компаније у овом тренутку разматрају могућност експанзије на малопродајна тржишта Бугарске, Румуније, Босне и Херцеговине.

Реконструкција и модернизација мреже бензинских станица

Средњорочна стратегија Компаније подразумева и развој малопродајне мреже НИС-а. У 2010. години започета је модернизација мреже бензинских станица. Компанија намерава да постепено реконструише бензинске станице у свим регионима Србије како би купцима понудила нови, виши ниво услуге и сервиса.

Током 2010. године, НИС је уложио значајна средства у развој малопродајне мреже, њену реорганизацију и реконструкцију. За годину дана, урађено је више него за протеклих девет – аутоматизовано је преко 200 бензинских станица, потпуно реконструисано и новоизграђено 8 бензинских станица, постављено је 22 додатна ТНГ аутомата, и покренут је пројекат ширења мреже продаје ТНГ у складу с трогодишњим планом повећања малопродаје.

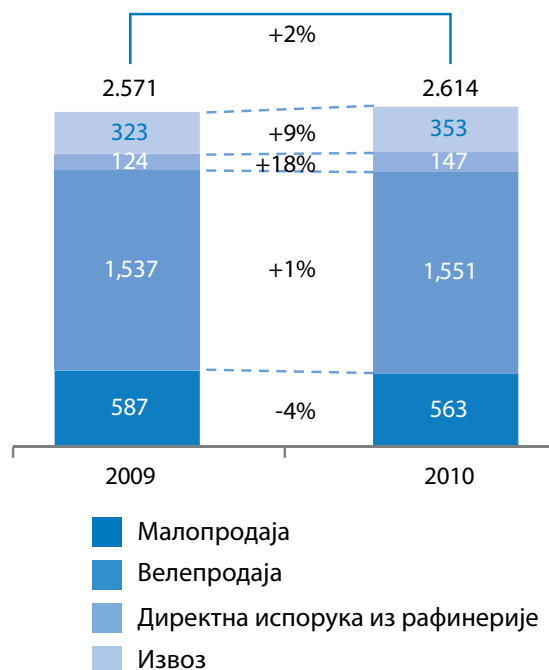
Модернизација бензинских станица подразумева њихов нови дизајн и техничку опремљеност по стандардима ЕУ, а који одговарају захтевима купаца. Реч је о потпуној аутоматизацији процеса којима се управља помоћу компјутера – од истовара деривата у резервоаре бензинских станица до точења у аутомобил купаца. Све то обезбеђује висок ниво пословања сваке бензинске станице и поспешује три кључне карактеристике – комфор, брзину точења и квалитет услуге.

Крајем године, у Јужном булевару у Београду, НИС је отворио своју прву аутома-

тизовану бензинску станицу у Србији, где возачи могу сваког дана, 24 сата дневно, да натоche гориво и ту услугу плате на банкомату који, осим кредитне картице, прихвата и готов новац.

Поред тога, Компанија је увела нову картицу за гориво за корпоративне клијенте која им помаже да ефикасно управљају трошковима за гориво и уштеде време.

Укупна продаја нафтних деривата, хиљ.тона

Година финансијског оздрављења

У финансијском смислу, 2010. година је била сложена за НИС – дошло је до пада курса динара у односу на долар, цена сирове нафте је расла, а потражња за дериватима на тржишту опадала.

И поред тога, менаџмент НИС-а је захваљујући реализованом програму повећања ефикасности управљања финансијама успео да оствари добит, што је потврдила независна ревизорска кућа „PricewaterhouseCoopers“ (PWC). По резултатима консолидованих финансијских извештаја, добит НИС-а износи 16,7 милијарди динара, што представља петоструко повећање у поређењу са 2009. годином.

Фактори који су позитивно утицали на финансијски резултат 2010. године били су повећање продаје, раст обима производње нафте и гаса, стабилизација курса динара у односу на долар и евро у другој половини године, и НИС је у 2010. години оптимизирао унутрашњу ефикасност рада, стабилизовао новчани ток из пословања, реструктурирао кредите, смањио потраживања и ослободио се нерентабилне активе.

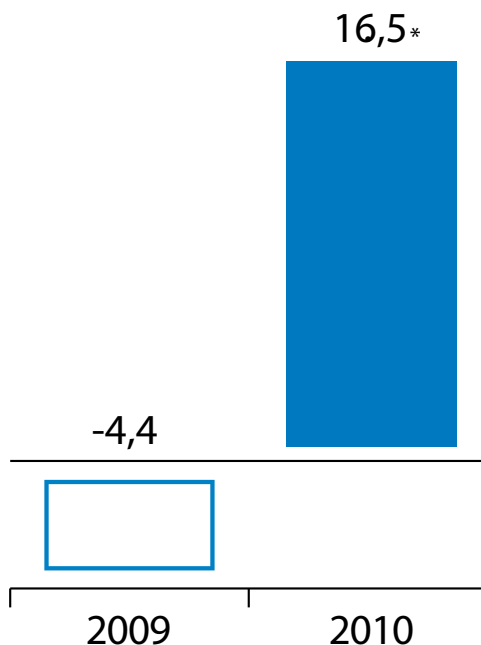
Расподела добити Компаније

НИС значајно доприноси економском развоју земље. Компанија је у 2010.

години обезбедила 13% прихода у буџет Србије кроз акцизе, што је пораст од 2 одсто у односу на претходну годину.

Велики број грађана Србије у 2010. години постао је акционар НИС-а, добивши бесплатне акције Компаније у складу с националном стратегијом приватизације државних предузећа. Затим је скупштина акционара НИС-а донела одлуку о трансформацији Компаније у отворено акционарско друштво и представила се на Београдској берзи. Тај корак свакако представља изазов који ће створити могућност НИС-у да привуче нове инвеститоре кроз отворен став према акционарима.

Нето добит (губитак), млрд. дин

* - По појединачном финансијском извештају НИС-а

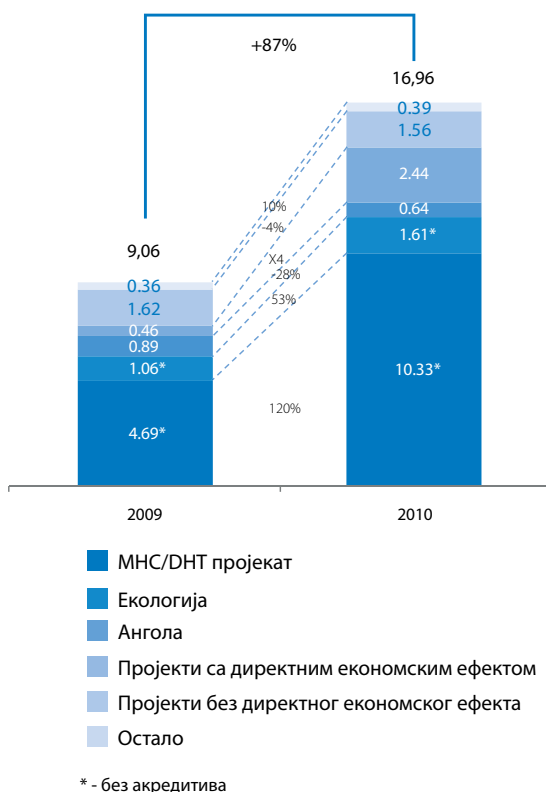
Капитална улагања

У 2010. години реализовано је 16,96 милијарди динара за инвестиције, што је 87% више у односу на претходну годину.

Најзначајнија улагања у производњи нафте и гаса у 2010. години била су:

- Бушење разградних бушотина
- Хидраулично фрактурирање бушотина
- Уградња ESP дубинских пумпи
- Геолошко истраживачки радови
- Ангола

Највећа капитална улагања, млрд. дин. (без ПДВ-а)

Изградња комплекса за хидрокрекинг и хидродораду (МНС/ДНТ) у Рафинерији у Панчеву

Модернизација производног комплекса НИС-а представља главни услов за довођење Компаније на стратешки важну позицију лидера на регионалном балканском тржишту нафтних деривата. Кључни елемент програма модернизације јесте изградња комплекса за благи хидрокрекинг и хидродораду у Рафинерији нафте Панчево, што је процес секундарне прераде сирове нафте.

Нови комплекс омогућиће повећање обима прераде до максималног капацитета од 4.800.000 тона годишње, што ће задовољити не само потребе српског тржишта већ и извоз у земље балканског региона.

Нови комплекс промениће и квалитативне параметре производње:

- Дубина прераде нафте повећаће се за 10%;
- Повећаће се и специфична маржа прераде;
- Смањиће се обим емисије штетних материја.

Пуштање у рад постројења за хидрокрекинг и хидродораду омогућиће НИС-у да у потпуности пређе на производњу моторних бензина и евро дизела са садржајем сумпора до 10 ppm, који у потпуности одговарају еколошким захтевима ЕУ.

Након достизања пројектованих капацитета уређаја, обим производње мо-

торних бензина износиће 638 хиљада тона годишње. Осим тога, значајно ће се повећати обим домаћег евро дизела који се производи у Рафинерији нафте Панчево – са садашњих 230 хиљада тона на 1.538 хиљада тона годишње.

У Рафинерији нафте Панчево биће примењене најсавременије доступне технологије из области прераде нафте, које ће довести до смањења емисије штетних материја у атмосферу. С тим у вези, изградња комплекса има важан еколошки аспект.

Примењена техничка решења у процесу хидрокрекинга и хидрообrade уклањају сумпор из моторних горива до европских норми. Пуштање у експлоатацију новог Постројења за рекулпацију сумпора, омогућиће смањење количине индустријског загађења из Рафинерије нафте Панчево.

Отпадне воде обрађиваће се у новом систему за пречишћавање, а након тога, одлазиће на финалну обраду у постројење са биолошким третманом пре њиховог испуштања у водотокове.

„Гаспром њефт” финансира пројекат модернизације Рафинерије нафте Панчево и еколошке пројекте у износу од 500 милиона евра. Већи део те суме, 396 милиона евра, иде на изградњу комплекса хидрокрекинга, а остатак се усмерава на изградњу водоничког постројења у Рафинерији нафте Панчево, као и на модернизацију и изградњу објеката

индустријске инфраструктуре фабрике и реализацију еколошких пројеката.

Радови на модернизацији Рафинерије нафте Панчево почели су одмах након потписивања купопродајног уговора с „Гаспром њефтом”. Комплекс хидрокрекинга постаће једна од највећих инвестиција у Србији и једно од највећих градилишта у земљи.

У периоду изградње комплекса хидрокрекинга и хидрообrade биће ангажовано преко 1.600 људи на градилишту.

Нови комплекс хидрокрекинга залог је будуће високе конкурентности и регионалног лидерства компаније НИС, стабилне и успешне будућности за становнике Панчева и један од најважнијих елемената енергетске стабилности Републике Србије.

Пуштање комплекса у рад планирано је за трећи квартал 2012. године.

ГРАДИМО БУДУЋНОСТ

Званичан почетак градње новог комплекса у Панчеву протекао је у присуству највиших представника Владе Републике Србије, „Гаспром њефта“, и НИС-а

Стратегија развоја НИС-а

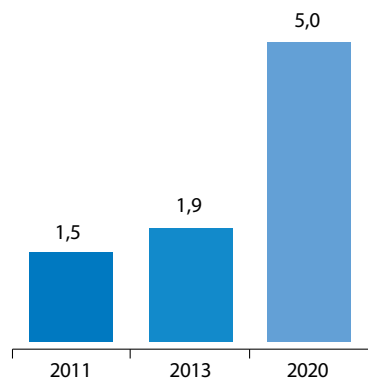
НИС је почео са разрадом дугорочне Стратегије развоја Компаније до 2020. године, коју је Извршни одбор Компаније усвојио у новембру 2010. године. Стратегијом су дефинисани основни задаци и правци развоја НИС-а према три хоризонта постављених циљева за период 2011–2013–2020.

Стратешки циљ НИС-а до 2020. године јесте тај да постане лидер по ефикасности на Балкану, односно водећа енергетска компанија, лидер међу конкурентима на јужноевропском тржишту, као и регионални играч са најбржим растом по обиму производње, прераде и малопродаје. Значајан раст обима производње биће постигнут захваљујући концесионој делатности Компаније у региону. У 2011. години НИС планира да предузме прве кораке у тој

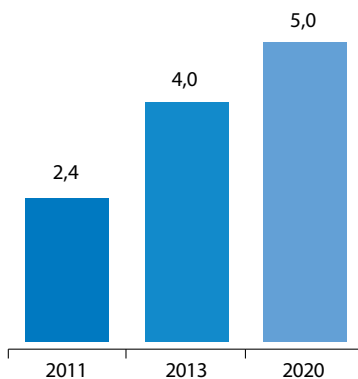
области: реализацију пројеката из области истраживања и производње у Мађарској и Румунији.

Нова Стратегија развоја под називом „Пет петица“ разрадиће се током 2011. године, а подразумева пет компоненти успеха којима се тежи до 2020. године: трансформација у енергетску компанију захваљујући развоју петрохемије и електроенергетике, повећање производње, прерада и продаја до 5 милиона тона деривата, производња нафтних деривата квалитета евро-5, излазак на међународно тржиште и, као резултат тога, повећање вредности акција НИС-а до 5.000 динара. Посебну пажњу Стратегија посвећује разради неконвенционалних ресурса – геотермалним изворима енергије, као и коришћењу соларне енергије и енергије ветра, што ће обезбедити преузимање удела енергетског тржишта у области алтернативних енергоресурса.

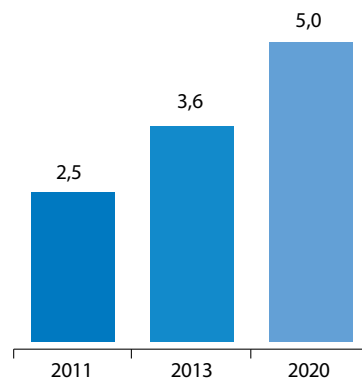
Истраживање и производња (млн. т. н. е.)

Прерада (млн. т.)

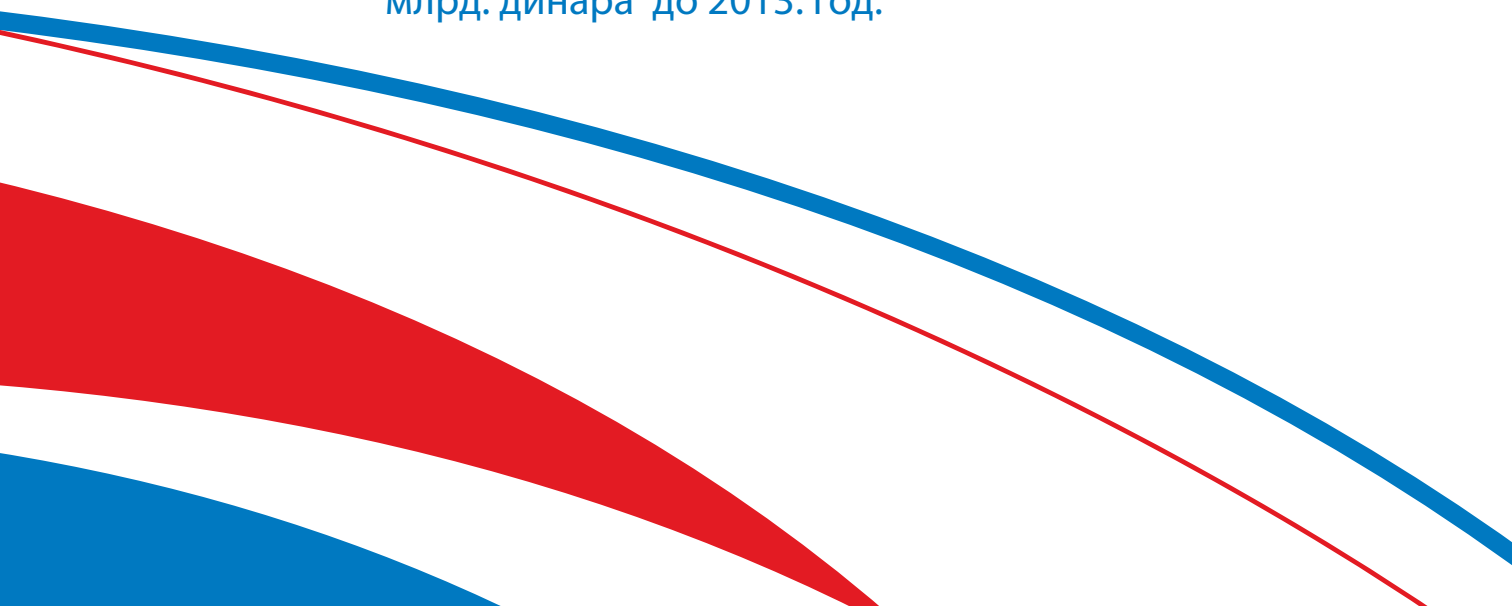
Промет (млн. т.)

ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ:

- Постати балканска ВИНК са највећим показатељима раста у сегментима експлоатације нафте и гаса, производње и промета нафтних деривата
 - Главни показатељи пословања у 2013. години:
Производња домаће нафте и гаса – 1,9 млн усл. тона;
обим прераде нафте – 4 млн тона;
продаја нафтних деривата – 3,6 млн тона
 - Главни финансијски показатељи у 2013. години:
EBITDA $\approx$ 60 млрд. РСД, вредност једне акције на нивоу од 2000 РСД
 - Инвестиције у кључне правце бизниса у висини од 90 млрд. динара до 2013. год.
-

РАЗВОЈ И ПОДРШКА ЗАПОСЛЕНИХ

Развој и подршка запослених

НИС је динамична компанија која прати светске трендове и захтеве тржишта. Један од приоритета Компаније јесу запослени. Успех је могућ само уз јак тим, а инвестиције у развој запослених јесу улагање у будућност Компаније. НИС доследно ради на ангажовању најбољих стручњака, повећању квалификација запослених, стварању кадровске резерве, развоју система мотивације и увођењу јединствене корпоративне културе. Запосленима се пружа конкурентна зарада и адекватна социјална подршка. Компанија подржава иницијативе и иновације радника, даје могућности за самоостваривање и напредовање у каријери.

Приступи управљању запослених

Улазак „Гаспром њефта”, као већинског партнера, у власничку структуру НИС-а, донео је темељну реорганизацију Компаније и промену руководећег кадра. За успех Компаније важно је да постоји систем у којем ће сваки запослени моћи не само да да свој максималан допринос остварењу заједничких циљева и вредности већ и да види резултате свог рада.

Циљ НИС-а је да створи радно окружење које ће допринети професионалном и личном развоју. Од запослених се очекује професионализам, одговорност, иницијатива и ентузијазам. Како би се повећала ефикасност и успешно реализовала дефинисана Стратегија Компаније до 2020. године, НИС је започео пројекат дефинисања корпоративне културе. Сprovedено је истраживање на одређеном броју запослених који су

пропорционално представљали све корпоративне функције и бизнис блокове НИС-а. На основу добијених резултата, дефинисана је култура колективног резултата, у којој је сваки радник свестан свог доприноса заједничком резултату, а руководство у стању да тај допринос адекватно награди.

Унапређење рада у домену људских ресурса

Пре доласка новог менаџмента, НИС је имао децентрализован систем управљања и рада са запосленима. Кадровска одељења била су аутономна у сваком огранку, а кадровска служба НИС-а бавила се само евиденцијом пријема запослених у Компанију и

њихових одлазака из ње. Доласком „Гаспром њефта“ створена је јединствена унапређена дирекција људских ресурса, у оквиру које су на нивоу компаније централизовани сви процеси из области управљања запосленима.

Једна од значајних предности, уведена у домен организације, јесте и промена систематизације радних места која је постала оперативна и подложна дневним променама.

Створени су услови за ангажовање кадрова, едукацију на свим нивоима, стварање и усавршавање новог система мотивације и јединственог система оцењивања продуктивности.

У 2010. години, НИС је кренуо с великим променама у области кадровске политике Компаније и дефинисао је кључне правце у систему управљања запосленима:

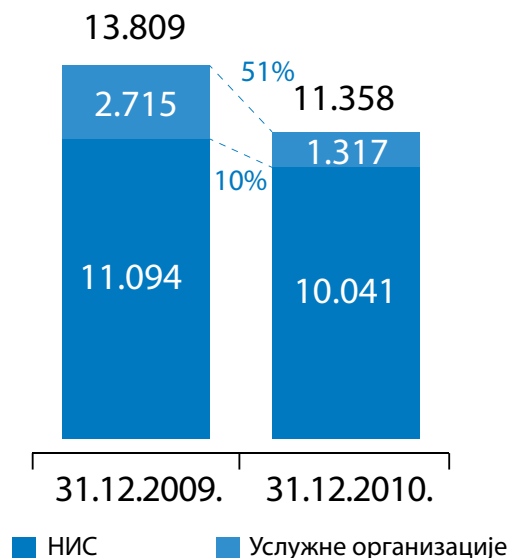
- Инвестиције у запослене
- Развој кадровске резерве
- Ангажовање висококвалификованих стручњака
- Стварање система развоја запослених
- Стварање јединственог система оцењивања продуктивности
- Увођење новог модела мотивације
- Стварање јединствене корпоративне културе
- Улагање у социјалну подршку запосленима

Карактеристике запослених

Укупан број запослених у НИС-у на дан 31. децембра 2010. године јесте 10.041. На основу уговора, за НИС ради још 1.317 радника преко услужних организација.

Просечна старост запослених у НИС-у је 44 године, а просечан радни стаж 20 година.

НИС не запошљава малолетне раднике.

Број запослених

	ДР	МР	Остало	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
Укупан број запослених	12	126	2.054	710	3.990	57	1.110	1.881	49	52	10.041

Старосна структура запослених на дан 31.12.2010. године

до 20	20-30	30-40	40-50	50-60	од 60	Укупно
1	561	2.764	3.645	2.818	252	10.041

Карактеристике запослених по полу

	Мушкарци	Жене	Укупно
Број руководиоца	213	120	333
Број запослених	7743	1.965	9.708
укупно	7.956	2.085	10.041

Број радника на одређено и неодређено време

	ДР	МР	Остало ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
на неодређено време	12	126	2.053	709	3.987	57	1.109	1.879	49	52	10.033
на одређено време	-	-	1	1	3	-	1	2	-	-	8

Флуктуација запослених

Флуктуација запослених	2009	2010
Примљено у радни однос	297	476
Прекид радног односа	1.362	1.433

Основ престанка радног односа

	2008	2009	2010
Пензионисање	27	52	63
Програм добровољног одласка	259	1.238	1.237
Остали основи	138	72	133
Укупно	424	1.362	1.433

Број радника на одређено и неодређено време

На дан 31.12.2010. године НИС има 10.033 запослена радника на неодређено време, а 8 запослених на одређено време, са пуним радним временом у трајању од 8 сати. У НИС-у нема радника који раде са скраћеним радним временом.

Иако постоје улагања у Анголи и Туркменистану, НИС није ангажовао раднике у иностранству током 2010. године.

У случају да послодавац има потребу за укидањем радног места или смањењем броја запослених у неком организационом делу, у обавези је да запосленом достави понуду о промени радног места. Рок за изјашњавање запослених о понуди траје 8 радних дана од дана примања понуде.

Током периода рада у Компанији, свим запосленима пружају се једнаке могућности у остваривању права и обавеза из радног односа, а у складу са законском регулативом, као и утврђеном политиком и циљевима у области људских ресурса. Компанија пружа заштиту од било које врсте дискриминације, независно од националности, пола, породичног стања, година и физичких могућности.

Синдикати активно прате положај радника.

Програм добровољног одласка

На основу Уговора о купопродаји акција НИС-а и уз сагласност синдиката, Компанија може да понуди споразумни престанак радног односа уз једнократну исплату отпремнине у износу од 750 евра за сваку годину радног стажа, увећану за четири просечне зараде у НИС-у. Програм добровољног одласка реализује се уз строго поштовање обавеза које је НИС преузео након доласка новог већинског акционара. Одлука о одласку запосленог кроз програм може

бити донета само уз обострану сагласност запосленог и Компаније.

У 2010. години, 1.238 радника учествовало је у програму добровољног одласка из Компаније.

Програм одласка уз отпремнину „750“

2009.	1.237 запослених
2010.	1.238 запослених

Сарадња са синдикатима и социјална подршка

Менаџмент сматра директну комуникацију са запосленима изузетно важном. Кључни социјални партнер руководства НИС-а јесу синдикати запослених у Компанији. Конструктиван однос са синдикатима доприноси спровођењу права радника из Колективног уговора, Социјалног програма и Закона о раду. Комуникација менаџмента НИС-а и репрезентативних синдиката подразумева: свакодневне консултације, недељне и кварталне састанке у циљу представљања резултата пословања НИС-а и унапређења социјалног дијалога између послодавца и синдиката. Синдикат схвата важност трансформација у Компанији и, настављајући да штити интересе својих чланова, заузима конструктивну позицију.

У НИС-у постоје два репрезентативна синдиката:

- Јединствена синдикална организација НИС а.д. која организационо покрива

блокове „Промет“, „Прерада“ и „Матица“, и

- Јединствена синдикална организација НИС-Нафтагас која покрива блокове „Истраживање и производња“ и „Сервиси“.

Репрезентативни синдикати учествују у изради општих аката којима се регулишу питања из области безбедности и здравља на раду и решавања стамбених потреба запослених.

Синдикати НИС-а су чланице највеће синдикалне централе у Србији – Самосталног синдиката, Републичког одбора за енергетику, Светске федерације синдиката енергетике, хемије и рударства (ICEM) и Регионалне мреже синдиката енергетике југоисточне Европе (RETUNSE).

Поред тога, синдикати НИС-а имају добру сарадњу са синдикатима енергетских компанија у региону (МОЛ у Мађарској, ИНА у Хрватској, Оптима у Републици Српској, Југопетрол у Црној Гори, Петрол у Словенији, Петром и Ромпетрол у Румунији, Хеленик петрол у Грчкој, Петрол иш у Турској). Синдикати НИС-а изузетно добро сарађују и са синдикатом Гаспрома, са Рафинеријом у Омску, као и са синдикатима енергетике Украјине и Белорусије. Сарадња се обавља током присуствовања конгресима синдиката у наведеним земљама и разменом информација о синдикалним темама.

Број запослених у репрезентативним синдикатима

Јединствена синдикална организација НИС а.д.	5.886
Јединствена синдикална организација Нафтагас	2.395
Укупно	8.281

Што се тиче спортских активности, у синдикалним организацијама постоји Ресор за спорт који се бави организацијом такмичења у свим спортовима на којима запослени НИС-а учествују (Нафтијада, Спартакијада, разни турнири). Такође, синдикат организује и рекреацију за запослене (одбојка, кошарка, фудбал, фитнес, пилатес, куглање, пливање, риболов).

На дан 31.12.2010. године, 83% запослених у НИС-у чланови су репрезентативних синдиката.

Колективни уговор

У јануару 2007. године, потписан је важећи Колективни уговор којим се регулишу права, обавезе и одговорности свих запослених и Послодавца у регулисању радних односа. Колективни уговор штити права радника и детаљно дефинише радне односе. Колективни уговор предвиђа обавезу Послодавца да затражи мишљење Синдиката у поступку доношења општих аката којима се

утврђују права, обавезе и одговорности запослених.

У октобру 2010. године, представници синдиката и менаџмента НИС-а потписали су споразум којим се регулише обострана сагласност потписника да се приступи измени постојећег Колективног уговора. Циљ Споразума јесте тај да се, током наредних шест месеци, заједнички разраде предлози и усагласе прихватљива решења за нацрт новог Колективног уговора НИС-а који ће бити усвојен у 2011. години.

Колективни уговор се и у 2010. години примењује на све запослене раднике.

У складу са Колективним уговором, запосленима је обезбеђена солидарна и финансијска помоћ:

- Солидарна помоћ запосленом у случају смрти родитеља (или усвојоца).
- Солидарна помоћ породици у случају смрти запосленог која је последица несрећног случаја на послу или последица професионалног обољења.
- Солидарна помоћ запосленом, члану породице запосленог и пензионеру НИС-а у случају болести, здравствене рехабилитације или инвалидности (за набавку лекова, накнаду трошкова лечења и набавку ортопедских помагала).
- Солидарна помоћ у случају уништења или оштећења објекта за становање запосленог, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја.
- Солидарна помоћ запосленом за рођење трећег и сваког следећег детета.
- Финансијска помоћ и стипендија

током редовног школовања деци погинулих или умрлих запослених.

Запослени у НИС-у осигурани су 24 часа дневно за случај незгоде (инвалидитета, смрти услед незгоде или смрти услед болести) и за случај хируршких интервенција и тежих болести.

Компанија помаже запосленом инвалиду рада и професионално оболелом запосленом тако што обезбеђује радно место које одговара његовом здравственом стању и телесним и психичким могућностима. Према Колективном уговору, радницима су обезбеђене и посебне погодности:

- Услови за континуирано унапређивање и усавршавање
- Додатно допунско добровољно пензијско осигурање
- Гаранције да ниво зарада запослених НИС-а одговарају нивоу водећих компанија у Србији и да се усклађују са индексом трошкова живота повећаним за реалан раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа
- Право на јубиларну награду
- Посебне стимулативне отпремнине

Колективни уговор посебно третира пензионере: они имају право на солидарну помоћ за лечење, операције, одлазак у бању. Такође, за састанке пензионера обезбеђене су просторије у пословним центрима у Новом Саду, Београду и Панчеву.

Ангажовање кадрова

У НИС-у се велика пажња посвећује ангажовању кадрова.

Током 2009. године и 2010. године, стандардизовани су основни бизнис процеси из ове области:

- Стандардизована су упустава приликом тражења кандидата
- Стандардизован је поступак верификације екстерних и интерних кандидата, чиме Компанија жели да обезбеди одабир најбољих кадрова
- Стандардизован је процес формирања кадровске резерве, у циљу обезбеђења континуираног развоја и оспособљавања запослених, који у будућности могу да заузму кључне менаџерске позиције у Компанији.

Политика НИС-а је да се слободне и новоформиране позиције попуњавају пре свега из ресурса Компаније (оглас се објављује на корпоративном интранет порталу), а уколико то није могуће, решење се тражи на отвореном тржишту.

За постизање успеха у Компанији важно је бити професионалац, поштовати колеге, партнере и друштво, делити корпоративне вредности, бити спреман за развој, сарадњу и показати толеранцију према културним разликама.

Посебна пажња посвећује се томе да квалитет младих кадрова који долазе у НИС буде на највишем нивоу. Један од кључних пројеката обезбеђивања младих

квалитетних стручњака јесте пројекат сарадње са универзитетима, а поред тога, НИС се током 2010. године укључио и у владин програм „Прва шанса“.

Сарадња са Универзитетима

Нафтна индустрија Србије и универзитети у Београду и Новом Саду потписали су 2010. године уговоре о стратешкој сарадњи који треба да допринесу успостављању чвршће везе између образовања и привреде у Србији.

НИС је у школској 2010/2011. години поделио 6 стипендија студентима Универзитета у Новом Саду који желе да раде у области енергетике.

„Прва шанса“

У 2010. години, Компанија се прикључила програму Владе Србије – „Прва шанса“. То је једна од активних мера запошљавања која даје могућност за обављање приправничког стажа, а најбољима и могућност сталног запослења. Укупно је примљено 66 волонтера који су обављали стручну праксу у трајању од 3 месеца. Њих педесет добило је прилику да обавља приправнички стаж у НИС-у.

Кадровска резерва

Кадровска резерва представља групу запослених, потенцијалних кандидата за руководеће позиције у структури Компаније.

Предност улагања у сопствени кадар, уместо ангажовања кандидата са тржишта рада, довео је до тога да се у НИС-у током 2010. године изради Стандард за формирање и рад са кадровском резервом. Иста је формирана на основу предлога руководиоца и у складу са постављеним критеријумима.

Стручно усавршавање

Едукација и усавршавање кадрова у НИС-у непрекидан је процес који обезбеђује развој људских ресурса и унапређење знања, вештина и способности. Значај програма обуке запослених најбоље се огледа у ставу Компаније да је један од приоритетних задатака постепено повећање ефикасности на радном месту и развој компетенција. Другим речима, отварају се могућности каналсаног професионалног развоја сваког запосленог. Компанија се труди да свим запосленима обезбеди могућност да остваре сопствене потенцијале, имајући у виду њихове способности, искуство и интересовања.

НИС је у 2010. години уложио 81,2 милиона динара у едукацију својих запослених.

Стварањем система квалитетне и континуиране обуке, НИС жели да обезбеди да његови запослени стално стичу нова знања и повећавају квалификације, у складу са стандардима у области производње, прераде и продаје нафте и нафтних деривата.

Почели смо и са изработом и реализацијом корпоративног програма техничке обуке „ротације стручњака“, у циљу упознавања с процесима пословања у „Гаспром њефту“. У ок-

Инвестиције у људске ресурсе (млн. динара)

	2009.	2010.
Трошкови стручног образовања	44,6	71,8
Трошкови саветовања	4,5	8,8
Трошкови чланарине пословних удружења	1,0	0,6
Укупно	50,1	81,2

виру програма, запосленима се пружа могућност да у периоду од две недеље бораве у организационим деловима Компаније у Мурављенку и Нојабрску.

Јединствен систем оцењивања резултата

У НИС-у је стартовао нови програм управљања ефикасношћу рада руководица. Реч је о систему управљања циљевима (УПЦ), који је преузет од „Гаспром њефта“. Према овом програму, сви менаџери, од генералног директора до линијских руководица, добијају почетком године јасне годишње задатке у складу са стратешким циљевима и бизнис планом Компаније. Дефинисани циљеви се са нивоа генералног директора и топ менаџмента пирамидално преносе на нижи ниво руковођења. На крају године, оцењује се допринос руководица и разматрају се постигнути резултати, на основу којих се оцењује рад менаџера. Тако се сви руководиоци

налазе у систему контроле ефикасности рада и мотивишу на додатне напоре у циљу повећања ефикасности пословања Компаније.

Број учесника тренинга у 2010. години

Блок Матица	
Врста обуке	Број полазника
Страни језик	430
Тренинзи за кадровску резерву	222
По сопственим потребама (одлуке)	24
Тимбилдинг програми	195
Укупно	871

Блок UPS	
Техничке обуке	146
Нетехничке обуке	38
Лиценце	108
Законски обавезни програми	211
Укупно	503

Блок Прерада	
Техничке обуке	17
Нетехничке обуке	14
Лиценце	3
Законски обавезни програми	22
Укупно	56

Блок Промет	
Екстерне обуке	
Техничке обуке	-
Нетехничке обуке	25
Обуке обавезне по закону	18
Лиценце	15
Стручни испити	2
Укупно	60

Интерне обуке	
Тренинг за управнике и менаџере региона	12
Основна обука за пословође	461
Допунска обука за пословође	21
Основна обука за продавце и тачиоце	82
Обука-тренинг кадровске резерве за пословође	29
Обука за менторе-пословође	51
Преквалификација	28
Обука ОРФЕЈ ПОС и БОС-пословође и заменици пословођа	720
Обука ОРФЕЈ ПОС-продавци касири	800
Обука-запослени преко услужног предузећа	69
Укупно	2.273
УКУПНО НИС а.д.	3.763

Мотивација запослених

Један од стубова нове корпоративне културе НИС-а јесте нови систем мотивације који обухвата сва радна места. Увођење новог система мотивације један је од првих корака који је предузео нови менаџмент, а његов основни циљ је да се побољша ефикасност рада, како сваког запосленог појединачно, тако и Компаније у целини. Тако се ствара повољна организациона клима у којој се повећавају мотивација и лојалност запослених према Компанији. Помоћу таквог система мотивације радника, НИС као одговорна компанија обезбеђује услове који ће допринети томе да постане један од најатрактивнијих послодаваца у региону, задржавајући постојеће и привлачећи најквалитетније кадрове из окружења.

Ниво зарада запослених у НИС-у на нивоу је водећих компанија у Србији, што је загарантовано и Колективним уговором. У просеку, реч је о износу који је скоро двоструко већи од просечне бруто зараде у привреди на нивоу Републике Србије.

	Просечна бруто зарада 2010
Републички ниво у привреди	44.875 динара*
НИС	87.210 динара

*Податак преузет из Привредног саветника

У циљу мотивације, у НИС-у је уведено месечно оцењивање запослених, чији се резултати рада вреднују системом награђивања кроз варијабилни део зараде.

Награђивање радника на основу њихових резултата односи се на сва радна места, и то по критеријумима: стручности, квалификацији, сложености посла, квантитету и квалитету рада.

Правилником о исплати премија регулисане су кварталне и годишње премије запосленима, премије за посебна достигнућа и учешће у инвестиционим пројектима.

Социјални пакет

Поред материјалног, систем мотивације запослених у НИС-у обухвата и нематеријално награђивање. Радници НИС-а имају право на допунско здравствено осигурање, медицинско осигурање у случају смрти изазване несрећним случајем, болничко и амбулантно лечење, настанак професионалних обољења везаних с радом. НИС обезбеђује буџет за стипендије, јубиларне награде, Дан жена, новогодишње поклоне деци запослених, једнократне исплате – због престанка уговора о раду, због коришћења права на пензију или губитка радне способности, због трошкова превоза; финансира организацију културних и спортских манифестација запослених.

Четири хиљаде и сто деце запослених НИС-а, узраста до 10 година, добило је новогодишње пакетиће у 2010. години.

Корпоративни спорт

Тимски дух који желимо да ојачамо новом стратегијом и чије су вредности утемељене у корпоративној култури Компаније, произилази из традиције одржавања спортских манифестација за наше запослене. И током 2010. године, Компанија је за своје запослене организовала радничке спортске игре и корпоративне активности. Тако показујемо бригу о запосленима и стварамо пријатну радну атмосферу. Наш циљ је јачање односа између организационих делова, личних контаката међу запосленима и промоција здравог начина живота.

Спорт и спортска рекреација у НИС-у спроводи се већ више од 50 година.

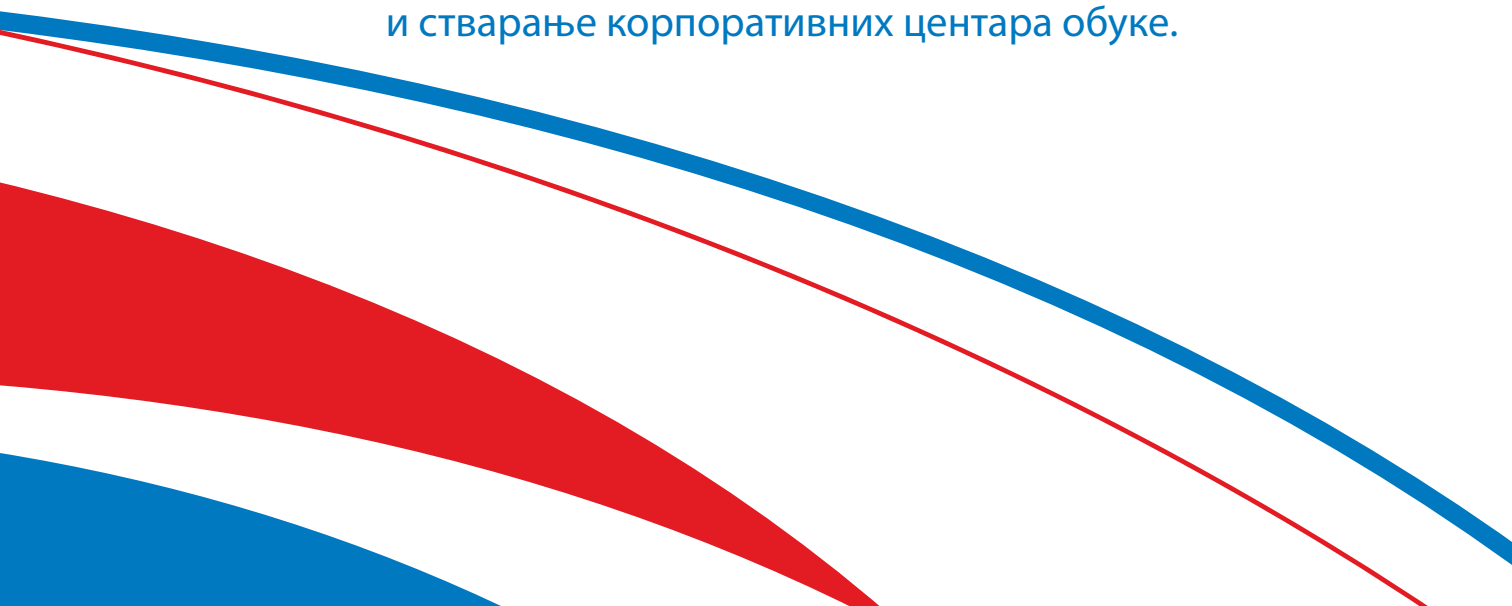
У реализацији активности везаних за спорт и рекреацију запослених, финансијску улогу има Компанија, а непосредном организацијом баве се синдикалне организације.

Током 2010. године, издвојена су средства за различите спортске активности, а неке од њих су:

- 14. спортски сусрети радника нафтне и гасне привреде Србије (Нафтијада)- 16. радничке спортске игре НИС Нафтагаса на Тари
- Учешће НИС-овог фудбалског тима на турниру нафтних компанија у Москви у такмичењу за награду „Гаспромнефт”.

ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ:

- Имплементација корпоративне културе, повећање лојалности и мотивације запослених
 - Имплементација система кључних показатеља ефикасности, разрада критеријума за квалификационе категорије за свако радно место у НИС-у (грејд)
 - Повећање броја младих специјалиста кроз програм „Прва шанса“ и ширење сарадње са универзитетима и осталим образовним институцијама
 - Разрада, усаглашавање са синдикатима и усвајање новог Колективног уговора НИС-а
 - Ширење програма професионалне обуке запослених и стварање корпоративних центара обуке.
-

A photograph of a crowd of people at a social event. In the foreground, a person is seen from behind wearing an orange hoodie. To their right, a large, colorful prop of a ladybug with a polka-dot pattern is visible. In the background, a person is wearing a pink and white striped shirt, and another person is wearing a grey sweater. A pink balloon is also visible in the upper right corner. A blue banner with white text is overlaid at the bottom of the image.

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Друштвена одговорност

Пословање Компаније има велики утицај на социјалну сферу и економију Србије. НИС активно учествује у решавању приоритетних задатака регионалног развоја земље; сарађује са заинтересованим странама у регионима свог пословања и реализује спонзорске и донаторске програме чији је циљ развој културне и социјалне инфраструктуре, образовање и васпитање деце и омладине.

Регионални принцип – Спровођење донаторских пројеката у оним регионима у којима Компанија има производне, комерцијалне или друге интересе везане за развој бизниса

Перспективност – НИС сматра спонзорства и донације инвестицијама у будућност у оним регионима које, с тачке гледишта развоја пословања, Компанија сматра перспективним

Ефикасност – Пројекти спонзорства и донација треба да дају максималан ефекат, како с позиције трошења средстава од стране прималаца, тако и са позиције позитивног ефекта на имиџ Компаније међу становништвом региона и у односу са властима. Један од важних резултата јесте стварање позитивне климе за реализацију инвестиционих пројеката и пројеката везаних за развој бизниса

Доступност и транспарентност – Добротворне делатности су неопходан услов за обезбеђење ефикасности трошења средстава. Пројекти који се реализују треба да одговарају актуелним потребама становништва региона. Осим тога, мора бити обезбеђен транспарентан и ефикасан систем контроле наменског трошења средстава

Јединственост – Да би се избегао сукоб интереса, Компанија се труди да не учествује у пројектима у којима учествују конкурентске компаније.

Руководећи се стандардима најбоље праксе, Нафтна индустрија Србије гради своју социјалну политику полазећи од најважнијих потреба друштва. Ми учествујемо у пројектима који мењају живот набоље, доприносећи томе да се Србија креће напред.

Комисија за спонзорства и донације

У Компанији је 2009. године оформљена Комисија за спонзорства и донације, у чијем су саставу представници главних организационих делова Компаније. Функције Комисије су планирање и контрола реализације програма социјално-економске сарадње с градовима и општинама Србије, разматрање и одобравање спонзорских и

донаторских пројеката, контрола трошења средстава и анализа остварених резултата. Посебна пажња посвећује се контроли која се спроводи од дефинисања буџета до појединачне реализације свих пројеката. У зависности од успешности реализације доносе се одлуке везане за будуће пројекте.

За подршку програма у оквиру друштвене одговорности, НИС је у 2010. години издвојио око 305,2 милиона динара.

У складу са стратегијом социјално одговорног пословања и усвојеном Политиком за спонсорства и донације, НИС је дефинисао следеће приоритетне програме:

Пројекти у 2010.

Енергија спорта	106 милиона динара
Култура без граница	48,7 милиона динара
Развој науке и младих талената	13,8 милиона динара
Хуманитарни пројекти	24 милиона динара
Сарадња ради развоја	112,7 милиона динара
Укупно	305,2 милиона динара

Мапа социјалних инвестиција НИС-а

НИС је спонзор
најтрофејнијег српског
Кошаркашког клуба
„Партизан“

Енергија спорта

Програм има за циљ подршку професионалног и дечјег спорта, клубова и репрезентација, као и промоцију спорта и здравог начина живота. У овом тренутку Компанија реализује спонзорске пројекте у области кошарке, тениса, одбојке, мотоциклизма.

У 2010. години Компанија је издвојила 106 милиона динара за спонзорске спортске пројекте. Главни пројекти су:

- Кошаркашки клуб Партизан
- Одбојкашки клуб Војводина
- Тениска Дејвис куп репрезентација
- Дечја Мини баскет лига (кошаркашки турнири на територији читаве Србије за децу узраста до 12 година)

НИС је спонзорисао и тениску Дејвис КУП репрезентацију

- „НИС Бајк рок мисија 2010“ (караван мотоциклиста у организацији Харли Дејвидсон клуб Србије, који је однео хуманитарну помоћ грађанима који живе у северном делу Косова)
- Кошаркашки клуб „Спартак“ (Суботица)
- Женски одбојкашки клуб „Спартак“ (Суботица)
- клубови подржани од стране

Синдиката НИС-а – Карате клуб НИС, Куглашки клуб НИС Петрол и Шаховски клуб НИС Југопетрол, у којима активно учешће имају запослени НИС-а и њихова деца.

НИС је подржао и Међународни филмски фестивал у Београду „ФЕСТ“

Култура без граница

У оквиру програма „Култура без граница“, НИС подржава културне фестивале и институције националног и међународног значаја у различитим регионима Србије. Поред тога, НИС посвећује посебну пажњу пројектима руско-српске културне сарадње.

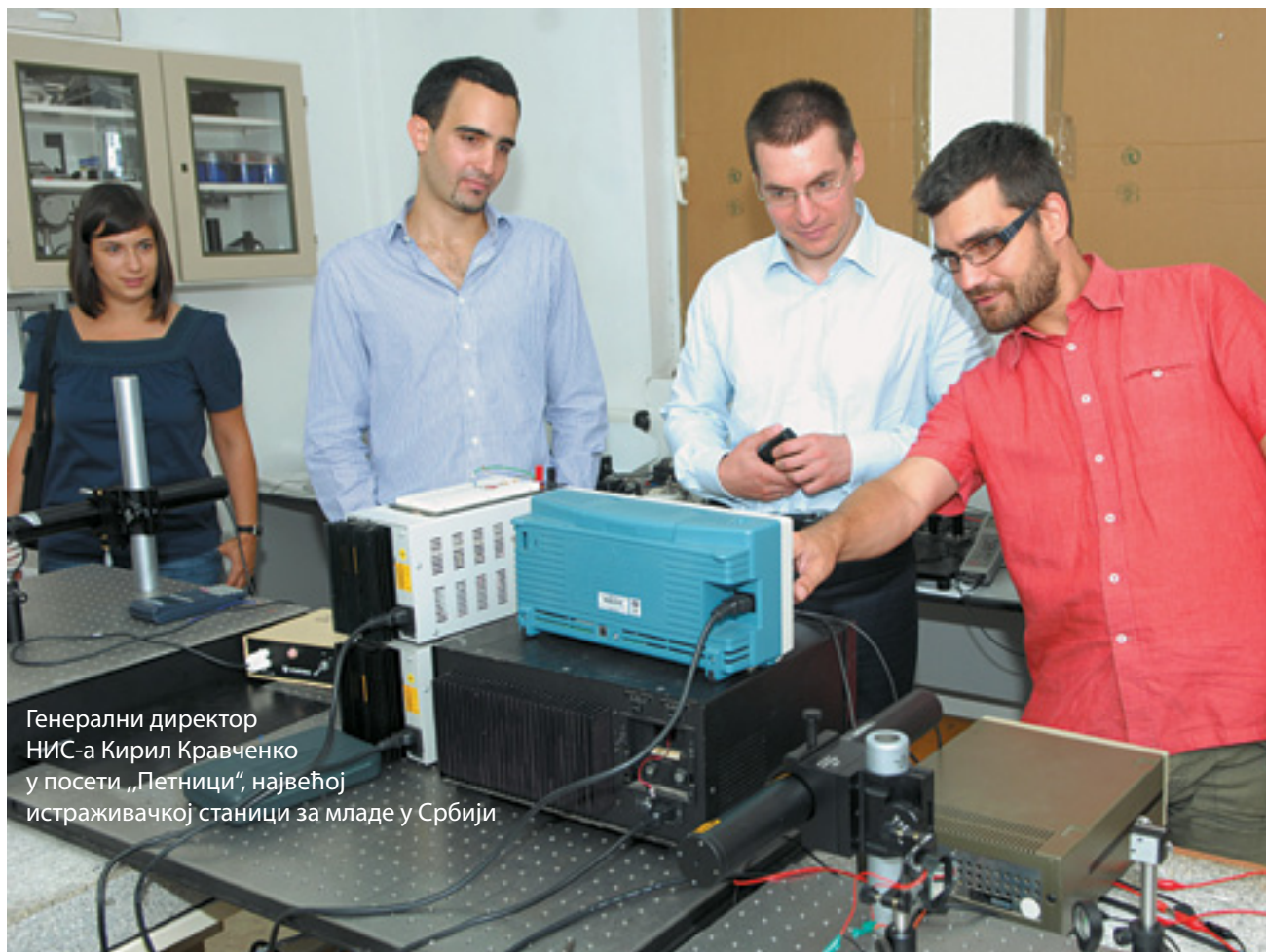
Реализована средства за спонзорске пројекте у оквиру програма „Култура без граница“ у 2010. години износе 48,7 милиона динара, а главни пројекти су:

- Фестивал трубе у Гучи (традиционално такмичење народних трубачких оркестара) и Интернационални џез фестивал „Нишвил“ (Ниш)

Међународни Фестивал трубе у Гучи је одржан уз финансијску помоћ НИС-а

- „Егзит” фестивал (највећи међународни музички фестивал у југоисточној Европи)
- ФЕСТ 2010 (највећи филмски фестивал у југоисточној Европи)
- Београдска филхармонија (најзначајнија институција класичне музике у Србији)
- „Стеријино позорје” (позоришни фестивал)
- „Змајеве дечје игре”
- дечји фестивал „Радост Европе”.

Генерални директор
НИС-а Кирил Кравченко
у посети „Петници“, највећој
истраживачкој станици за младе у Србији

Развој науке и младих талената

Циљ програма је подршка развоју научног потенцијала ресорних факултета, подршка истраживању и научним открићима, развој талентованих ђака и студената.

Укупно донирана средства за програм развоја науке и младих талената у 2010. износе 13,8 милиона динара.

Највећи пројекти су:

- Петница (највећа истраживачка станица намењена младима из свих делова Србије)
- Републички центар за таленте
- Српско геолошко друштво

НИС је помогао и изградњу дечијих игралишта у Србији

Хуманитарни пројекти

Програм обухвата пројекте подршке социјално угроженим категоријама грађана или друштвеним организацијама. Компанија издваја средства за подршку настрадалим од елементарних непогода и техногених катастрофа. Од посебног значаја су пројекти из области српско-руског пријатељства.

Укупна средства донирана хуманитарним пројектима износе 24 милиона динара.

Неки од хуманитарних пројеката су:

- Подршка обнови Хиландара

- Акција „Мала матура, велико срце“ (акција у којој група „малих матураната“, ученика завршних разреда основних школа са Косова и Метохије, борави неколико дана у посети Београду)
- Удружење за инклузију особа са инвалидитетом
- Изградња сигурне куће у Панчеву
- Садња платана у Београду.

Ванредну хуманитарну помоћ НИС је упутио Краљеву након великог земљотреса у новембру 2010. године. Због недостатка пијаће воде, отпремљено је 5 шлепера са више од 97.000 литара фрушкогорске воде „Јазак“.

У оквиру пројекта „Београдизација Београда“ организују се бројне културно-забавне манифестације у престоници Србије

Сарадња ради развоја

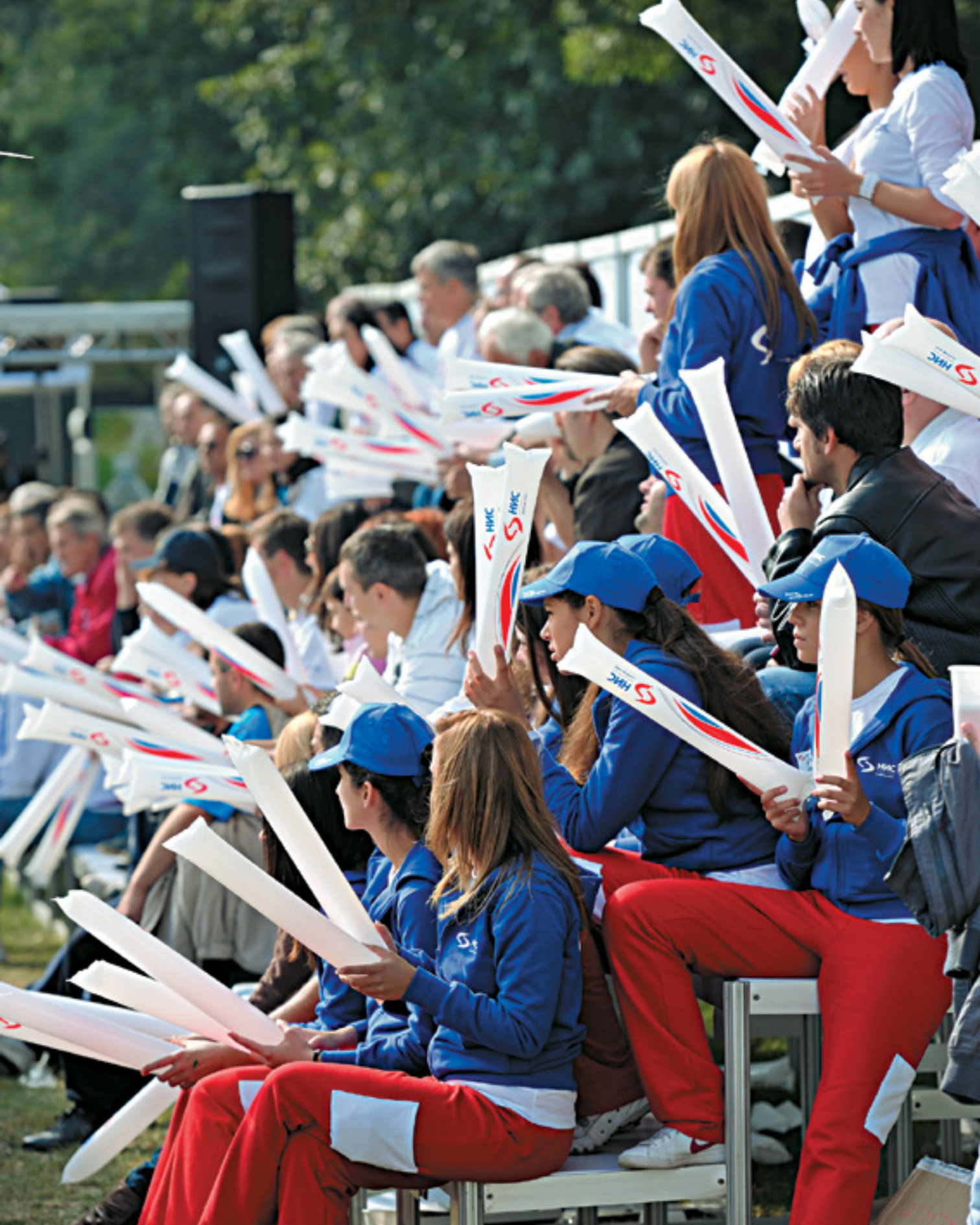
Пројекти овог програма имају за циљ учвршћивање партнерских односа с регионима у којима Компанија послује, локалним властима и становништвом.

Програм се формира на бази приоритетних пројеката региона, реализује се у сарадњи с локалним властима, утврђује се Споразумима о социјално-економској сарадњи и даје посебан значај принципу отворености и транспарентности.

НИС је 2010. године потписао са АП Војводина Споразум о стратешкој сарадњи у области екологије, економ-

ског развоја, побољшања инвестиционе климе и решавања социјалних проблема региона. У 2010. години, закључени су социјално-економски споразуми са АП Војводина, општинама и градовима Нови Сад, Панчево, Кикинда, Зрењанин, Нови Бечеј, Србобран и Кањижа, као и са градовима Београд и Ниш. Укупно донирана средства за ову намену износе 112,7 милиона динара.

Посебна пажња у Споразумима посвећена је обавезама НИС-а у области реализације хуманитарних пројеката у регионима. Приоритетни значај у оквиру пројеката имају спорт, култура, наука и развој младих талената.

ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ:

- Оптимизација трошкова намењених добротворним сврхама, с обзиром на стратешке програме дефинисане Политиком за спонзорства и донације
 - Унапређење методе за оцењивање ефективности спонзорских и донаторских пројеката
 - Реализација свих услова дефинисаних у постојећим Споразумима са регионима.
-

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА
И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Кораци у смеру безбедног развоја

Заштита животне средине један је од главних приоритета и интегрални део стратегије ефикасног управљања НИС-ом. Последица производних и радних активности нафтне компаније је значајан утицај на животну средину, а односи се на коришћење природних ресурса и емисију штетних и опасних материја у атмосферу, земљу, воду и подземне воде. Као компанија свесна своје одговорности у домену обезбеђења заштите животне средине и здравља људи, НИС тежи рационалном коришћењу природних ресурса и смањењу негативног утицаја на живот људи и околине.

Политика у области заштите животне средине, индустријске безбедности и заштите на раду

Свесни опасности и ризика који постоје у радним процесима унутар нафтне индустрије, као и утицаја на животну средину, руководство НИС-а је 2010. године усвојило Политику управљања у области заштите животне средине (ЗЖС), индустријске безбедности (ИБ) и заштите на раду (ЗР).

Политика дефинише безбедност радника, становништва и животне средине као један од приоритета при доношењу одлука у Компанији. НИС поставља себи следеће циљеве:

- Стално смањивање броја повреда на раду, професионалних обољења, хаварија и негативног утицаја на животну средину
- Усклађеност производне делатности са захтевима националног

законодавства из области ЗЖС, ИБ и ЗР, међународним стандардима (ОН-SAS 18001 – менаџмент безбедности и здравља на раду и индустријске безбедности, ISO 14001 – еколошки менаџмент) и стандардима „Гаспром њефта“

- Организација безбедне производње на нивоу НИС-а увођењем јединственог интегрисаног система менаџмента до 2012. године.

Еколошка ревизија

У току 2010. године, у складу са Купопродајним уговором, реализоване су активности комплексне еколошке ревизије у циљу утврђивања стања животне средине, обима историјског загађења, као и оцена ризика по животну средину на објектима НИС-а. Сходно томе, изабрано је 12 производних објеката НИС-а, укључујући рафинерије нафте и гаса, објекте за складиштење, бензинске станице, сабирно-отпремне станице на нафтним пољима и сервисне комплексе.

У циљу реализације ревизије, ангажоване су стране независне компаније, а њихови извештаји садрже:

- процену стања животне средине (подземне и површинске воде, земљиште, ваздух, отпад) у оквиру привредне делатности НИС-а
- процену постојећих и потенцијалних ризика по животну средину
- процену система управљања заштитом животне средине
- идентификацију корективних мера за унапређење стања животне средине и смањење еколошко-економских ризика.

На основу резултата еколошке ревизије, започета је израда Акционих планова који представљају мере и активности у области заштите ваздуха, воде, земљишта, подземних вода, управљања отпадом и мониторинга стања животне средине. Пројекти се односе на детаљну карактеризацију земљишта, биоремедијацију, изградњу или реконструкцију канализационог система, уградњу сепаратора, изградњу складиш-

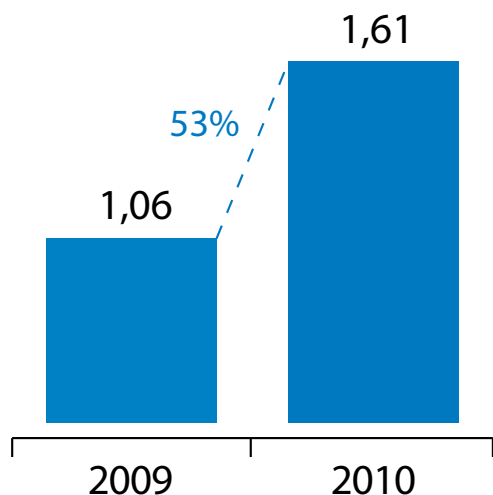
та отпада, допуну планова мониторинга стања животне средине итд.

Трошкови заштите животне средине

Средства која НИС издваја за заштиту животне средине усмерена су на модернизацију опреме, успостављање система мониторинга животне средине, мере рекултивације и санације загађених локација, стално усавршавање и едуковање стручњака из области заштите животне средине.

Кључни елемент програма модернизације представља изградња комплекса за благи хидрокрекинг и хидродорацију (МНС/ДНТ) у Рафинерији нафте Панчево. Реализација овог пројекта обезбедиће производњу бензина и дизела искључиво према стандардима ЕУ, бољу валоризацију сирове нафте, смањење нивоа загађења животне средине и енергетску оптимизацију производње.

Капитална улагања у екологију (млрд. дин.)

Осим тога, капитална улагања у оквиру модернизације Рафинерије нафте Панчево усмерена су на следеће пројекте:

- реконструкцију комплекса флуидног каталитичког крекинга (FCC) – еколошки пројекат који обезбеђује да емисије прашкастих материја у атмосферу буду ниже од 50 mg/Nm³ (тренутна законска регулатива у земљи прописује максималну емисију прашкастих материја до 100 mg/Nm³);
- изградњу постројења за регенерацију

истрошене сумпорне киселине
– Захваљујући овом постројењу, сумпорна киселина створена у процесу производње регенерише се и поново користи у истом. На такав начин, спречавају се еколошки акциденти изазвани транспортом ове опасне материје;

- реконструкцију и модернизацију пристаништа Рафинерије нафте Панчево на Дунаву – планира се увођење нове технологије затворен систем утовара/истовара у пловне објекте и из њих. Реконструкцијом и модернизацијом пристаништа задовољиће се прописи ЕУ о дозвољеним емисијама приликом утовара и истовара.

Истовремено ће у оквиру модернизације Рафинерије нафте Панчево бити реализовани и други еколошки пројекти, чији је циљ смањење емисије опасних и штетних материја у атмосферу, повећање енергетске ефикасности и значајно смањење загађења земљишта и подземних вода.

Највећа улагања по пројектима у Рафинерији нафте Панчево

Назив пројекта	Уложено у 2010. години (млн. дин)
Реконструкција FCC постројења са циљем смањења емисије чврстих честица у атмосферу	626
Регенерација истрошене сумпорне киселине	508
Реконструкција и модернизација пристаништа РНП на Дунаву	192
Реконструкција железничког пунилишта– мерни системи	73

Потрошња енергије и енергетска ефикасност

Модернизација и реконструкција постојеће опреме имаће позитиван ефекат на стање животне средине и допринеће повећању енергетске ефикасности.

У циљу рационалног коришћења енергије, у НИС-у се реализују следећи пројекти:

- Имплементација сагоревања водомазутне емулзије на котловима и пећима Рафинерије нафте Панчево ради смањења емисија азотних оксида (NOx),
- Адитивирање мазута за котлове у енергани и повратак кондензата у Рафинерији нафте Нови Сад,
- Коришћење рафинеријског гаса као горива за процесне пећи: отпадни гасови се враћају у процес производње, при чему замењују исту количину природног гаса.

Потрошња енергије и енергената за Блокове НИС а.д.:

ОРГАНИЗАЦИОНИ ДЕО НИС а.д.	Електрична енергија (кWh)	Гориво сопствена потрошња (бен- зин, дизел...)(т)	Сопствена потрошња (лож уље, ложиви гас) (т)	Водена пара (т)	Гас (м³)
Блок Прерада, РНП	119.589.764	3.381	200.223	1.729.462	-
Блок Прерада, РНС	28.711.890	25	31.737	428.166	7.717.962
Блок Истраживање и производња	38.654.945	2.122,7	-	-	43.973.765
Блок Промет	29.893.467	-	-	-	38.121
Укупно	216.850.066	5.528,7	231.960	2.157.628	51.729.848

Емисије загађујућих материја

Емисије опасних и штетних материја у ваздух потичу углавном од процеса сагоревања у процесним пећима и котловима у Рафинеријама, а мањи део од емисије из резервоарског простора.

У 2010. години, започета је реализација пројеката и програма чији је циљ значајно смањење укупне емисије загађујућих материја.

Емисије штетних и опасних материја и њихово присуство у атмосфери у НИС-у

се регулише на следеће начине:

- Примарне мере: превентивне, контролне и техничко-технолошке интервенције које утичу на сам процес сагоревања;
- Секундарне мере: уклањање штетних и опасних гасова применом одговарајућих технолошких поступака, поштујући препоруке, као и најбоље доступне технике за снижење емисије;
- Мере које утичу на снижење емисије јесу коришћење уља за ложење са ниским садржајем сумпора, коришћење природног гаса као чистијег енергента и уградња горионика који обезбеђују ниску емисију азотних оксида.

Подаци о количинама емисије штетних материја у атмосферу по блоковима НИС а.д.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ДЕО НИС а.д.	ЕМИСИЈЕ ЗАГАЂУЈУЋИХ МАТЕРИЈА			
		SO ₂	NO ₂	ПРАШКАСТЕ МАТЕРИЈЕ
Блок Прерада, РНП	2009	7.527	1.886	383,6
	2010	7.473	1.777	642
Блок Прерада, РНС	2009	1.342	726	90
	2010	797	772	22
Блок Истраживање и производња и Блок Сервиси	2009*	-	-	-
	2010	4,14	52	0,25
Укупно	2009	8.869	2.612	473,6
	2010	8.274,1	2.601	664,25

* нема податка

Значајна унапређења у заштити животне средине реализују се захваљујући модернизацији опреме и постројења, као и увођењем нових технологија:

- уградња фиксних кровова са пливајућом мембраном на резервоарима за сирову нафту, полупроизводе и готове производе;
- реконструкција аутопунилишта и железничког пунилишта и уградња система за повраћај парне фазе;
- уградња система за континуално мерење емисије на високим емитерима;
- у оквиру делатности истраживања и производње нафте и гаса у 2010. години, покренут је пројекат утискивања произведеног гаса угљендиоксида из лежишта „Меленци дубоко“ у гасну капу лежишта „Русанда II“. Реализацијом овог пројекта, спречава се емисија CO₂ (гаса са ефектом стаклене баште) у

атмосферу, а његовим утискивањем у гасну капу повећава се коефицијент искоришћења лежишта „Русанда II“ и добијају се додатне количине нафте и гаса кроз одржавање притиска у лежишту.

- на бензинским станицама уводи се систем за повраћај парне фазе: пара која се појављује при поступцима утовара и истовара деривата и при пуњењу деривата у превозна средства прикупља се, кондензује и враћа у подземне резервоаре.

НИС прилагођава своју делатност временским и климатским условима, са циљем да се ублаже непријатни мириси и штетни гасови. На објектима НИС-а у Панчеву постоје уређаји за мерење концентрације гасова. У зависности од климатске промене и промене руже ветрова рад се обуставља.

Производња горива у складу са ЕУ нормама

У 2010. години, НИС је престао са производњом оловних бензина и почео производњу безоловног моторног бензина евро премијум БМБ 95, који у потпуности одговара захтевима стандарда квалитета СРПС ЕН 228.

Негативни утицај нафтних деривата на животну средину у 2010. години смањен је у поређењу са 2009. годином, захваљујући:

- старту производње безоловног бензина квалитета евро-5 (садржај сумпора испод 10ппм)
- повећању производње дизел горива квалитета евро-5 (садржај сумпора испод 10ппм);
- смањењу производње дизел горива Д-2 (висок садржај сумпора)
- смањењу производње мазута за грејање са садржајем сумпора до 3%

Ове мере обезбеђују, поред веће конкурентности НИС-ових производа, и позитиван ефекат на заштиту животне средине.

Коришћење водених ресурса и третман отпадних вода

За снабдевање свежеом водом свих делова НИС-а користи се вода из речног водозахвата, градског водовода и подземних вода.

Током 2010. године, количине укупно захваћених и отпадних вода смањене су у односу на претходну годину.

Отпадне воде

У циљу заштите животне средине у 2010. години, реализовани су или су започети пројекти на смањењу негативног утицаја отпадних вода. Квалитет отпадне воде контролисан је четири пута годишње у складу са законском регулативом.

У рафинеријама су изграђени системи атмосферске и зауљене канализације, као и постројења за пречишћавање отпадних вода. Такође, на објектима Блока „Промет“ (складишта и бензинске станице) постоје инсталирани сепаратори – уређаји за одвајање уљне и водене фазе.

Након примарне обраде, атмосферска вода у Рафинерији нафте Панчево ис-

Потрошња свеже воде по Блоковима НИС а.д. у 2009. и 2010. години

ОРГАНИЗАЦИОНИ ДЕО НИС а.д.	ПОТРОШЊА СВЕЖЕ ВОДЕ (м ³)				Укупно
		Речни	Градски водовод	Подземне воде	
Блок Прерада, РНП	2009	2.524.434	389.169	-	2.913.603
	2010	2.645.331	367.530	-	3.012.861
Блок Прерада, РНС	2009	3.504.000	194.686	-	3.698.686
	2010	2.184.800	110.246	-	2.295.046
Блок Истраживање и производња и Блок Сервиси	2009	-	-	318.873	318.873
	2010	-	23.000	274.653	297.653
Блок Промет	2009*	-	845.000	-	845.000
	2010*	-	815.000	-	815.000
Укупно	2009	6.028.434	1.428.855	318.873	7.776.162
	2010	4.830.131	1.315.776	274.653	6.420.560

*у Блоку „Промет“ користе се сви извори свеже воде, али не евидентирају се одвојено

пушта се у канал Азотаре (површинске воде), док се зауљена отпадна вода шаље на постројење за третман отпадних вода у Петрохемију. У Рафинерији нафте Нови Сад, атмосферске и зауљене отпадне воде се након обраде испуштају у градски колектор, који се третира као јавна канализација.

У циљу заштите земљишта и подземних вода и обезбеђења ефикаснијег рада постројења за третман отпадних вода у

рафинерији Нови Сад реализује се пројекат санације и реконструкције зауљене канализације, као и реконструкције и модернизације постројења за пречишћавање отпадних вода.

У циљу смањења количине загађујућих материја у отпадној води, Рафинерија нафте Панчево започела је реализацију пројекта изградње затвореног система дренарања у производњи. Тиме би требало да се смањи испуштање зауљених

Изливена вода у 2009. и 2010. години по блоковима

ОРГАНИЗАЦИОНИ ДЕО НИС а.д.	Реципијент		ОТПАДНЕ ВОДЕ (м3)		Укупно НИС а.д.
			Екстерна прерада	Градска канализација	
Блок Прерада, РНП	2009	294.730	1.691.099	-	1.985.829
	2010	269.467	1.729.756	-	1.999.223
Блок Прерада, РНС	2009	-	-	1.223.197	1.223.197
	2010	-	-	1.006.225	1.006.225
Блок Истраживање и производња и Блок Сервиси	2009	352.000	-	17.500	369.500
	2010	358.280	-	17.687	375.967
Блок Промет	За отпадне воде нема података за Блок Промет				
Укупно	2009	646.730	1.691.099	1.253.881	3.578.526
	2010	627.747	1.729.756	1.023.912	3.375.822

материја у систем уљно-атмосферске канализације, а онда и оптерећење постројења за третман отпадних вода у ХИП Петрохемији.

Истраживање и коришћење обновљивих извора енергије

У 2010. години, НИС је наставио истраживање геотермалне енергије и подржавао пројекте који популаризују њено коришћење. У последњих тридесет година, у Војводини је избушено и испитано преко 70 хидротермалних бушотина. Дефинисани су хидрогеолошки услови и

извршена је систематизација података, као и геотермална рејонизација Војводине.

Осим тога, велика пажња посвећује се и коришћењу алтернативних извора енергије, пре свега енергије сунца. Помоћу соларних колектора, топлота сунчеве енергије користи се за припрему топле санитарне воде, догревање воде у системима за грејање и базенима и за производњу електричне енергије. Примена ових технологија део је инвестиционих пројеката НИС-а, а примењени су у одмаралишту „Бечићи” у Бечићима и хотелу „Сплендидо” у Прчњу.

Коришћење и рекултивација земљишта

Компанија води рачуна о санацији загађеног земљишта, насталог услед делатности у области производње, прераде и промета нафте и нафтних деривата.

У процесу истраживања и производње нафте и гаса настају велике количине набушеног материјала и отпадне исплаке који се одлажу у примарне исплачне јаме. Таква места подлежу санацији и враћању земљишта првобитној намени. У НИС-у постоје 142 несаниране

примарне исплачне јаме и три упојна базена. Током 2010. године, започет је пројекат санирања историјског загађења земљишта, чијом ће се реализацијом смањити негативни утицај на животну средину, пре свега на земљиште, а посредно и на подземне воде. У 2010. години, санирано је 42 исплачне јаме и један упојни базен. Планирана је даља санација упојних базена на неколико НИС-ових објеката производње у које се одлаже слојна вода или отпад од стимулација бушотина топлим водом и нафтом.

У Рафинерији нафте Панчево извршене су припреме и започет је поступак

биоремедијације контаминираниог земљишта (око 1000 м3) насталог услед процуивања нафтовода. У оквиру еколошке ревизије, извршено је испитивање квалитета земљишта из дубљих слојева (до нивоа подземне воде) и површинског земљишта, као и испитивање квалитета подземне воде. Дефинисан је обим контаминације земљишта и подземних вода нафтом и нафтним дериватима и утврђене су границе, дебљине, дубине и просторни положај загађења.

У Рафинерији нафте Нови Сад завршен је пилот пројекат биоремедијације земљишта из танкване Н-8, који је

резултирао значајним смањењем концентрације нафтних једињења у земљишту, а метода култивације и ђубрења доказала се као најефикаснија у потпомагању аутохтоној микрофлори.

Санација загађеног земљишта примењује се не само на простору рафинерија већ и на свим објектима где се користе нафтни деривати: бензинским станицама, складиштима и сабирним станицама. НИС прати ширину загађења и у најкраћим могућим роковима уклања последице.

Безбедност и здравље на раду

Нова усвојена Политика управљања у области заштите животне средине (ЗЖС), индустријске безбедности (ИБ) и заштите на раду (ЗР) посвећује озбиљну пажњу питању заштите на раду и смањењу броја несрећних случајева и повреда.

Узимајући у обзир техногени и „људски“ фактор потенцијалног ризика, НИС ради на повећању спремности за оперативну и ефикасно реаговање у ванредним ситуацијама и решавању њихових последица.

У НИС-у посебна пажња посвећена је:

- безбедности и заштити здравља запослених и локалног становништва у регионима пословања
- заштити од пожара, експлозија и хаварија
- физичкој и техничкој безбедности запослених, радних места и доступности средстава личне заштите
- физичкој и технолошкој заштити

трећих лица на објектима НИС-а

- мониторингу и заштити од догађаја и процеса који имају потенцијални еколошки ризик.

Одржавају се редовни лекарски прегледи у складу са препоруком Министарства здравља, као и прегледи према постојећим Правилницима у НИС-у. Сваке године руководиоци блокова праве план циљаних лекарских прегледа за своје запослене.

Смањење броја повреда на раду

Кључни задатак у сфери заштите на раду јесте смањење броја повреда на раду, посебно у производњи. Захваљујући увођењу Политике, обављено је прикупљање стати-

стичких података који приказују динамику повреда на раду и њихова анализа .

Од 191 повреде које су се догодиле у 2010. години, половина се односи на запослене у малопродаји.

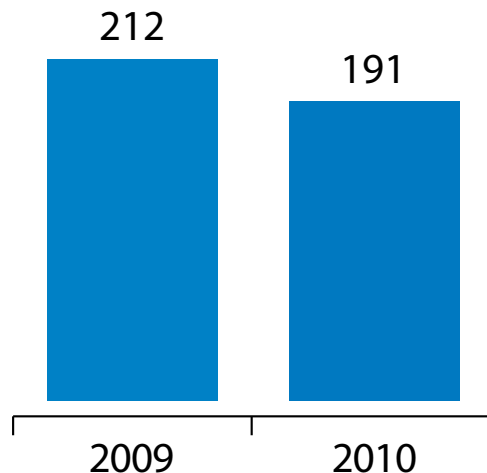
Наведене повреде условиле су 5.241 дан боловања.

Непосредни узрок повреда, и то у 38% случајева, био је пад запослених, који подразумева пад у равни, оклизнуће, саплитање или пропадање.

У поређењу с претходним годинама, у 2010. години је смањен број повреда на раду.

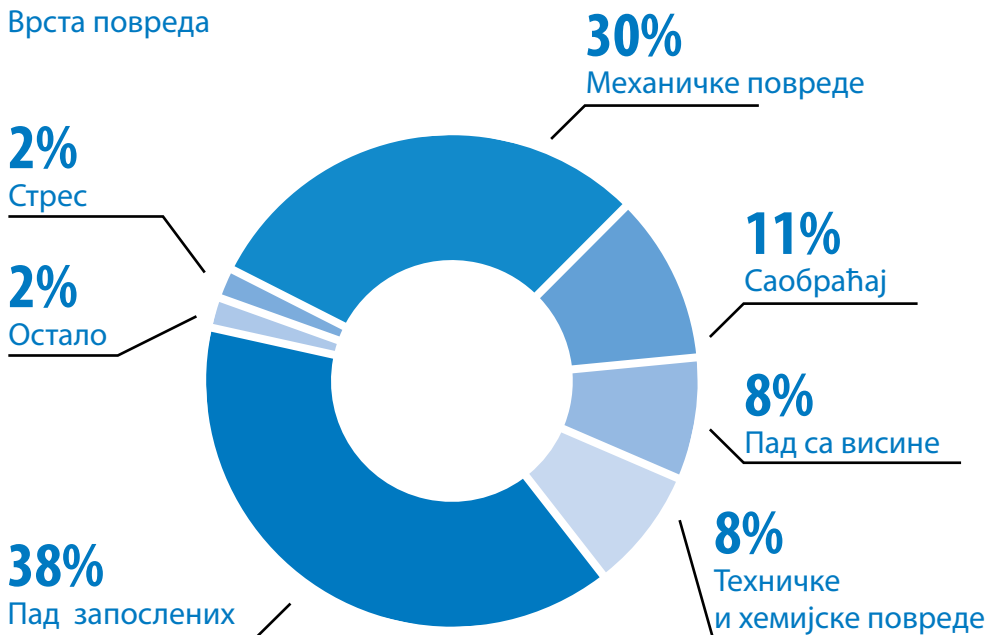
У 2010. години није било смртних случајева, нити случајева инвалидно-

Број повреда

сти. То је резултат успешне примене превентивних мера: обучавања запослених у области заштите на раду и бољег коришћења колективних и личних заштитних средстава и опреме у процесу рада.

Врста повреда

Обука запослених у области индустријске безбедности и заштите на раду

Анализа акцидентата показује да је највећим делом „људски фактор“ одговоран за њихов настанак. Нови приступ безбедном раду који је преузет из „Гаспром њефта“ своди се на то да су основни носиоци елементарних мера заштите

животне средине, индустријске безбедности и заштите на раду непосредни извршиоци и њихови руководиоци.

Сваки запослени НИС-а дужан је да, у зависности од свог радног места, прође обавезну противпожарну обуку и обуку за безбедност и здравље на раду. Ефикасан облик унапређења нивоа индустријске безбедности и заштите на раду јесу тренинзи и радни састанци

који се редовно одржавају у свим организационим деловима НИС-а.

Поред обавезне обуке за запослене, Компанија води рачуна и о безбедности трећих лица ангажованих за потребе НИС-а. У уговорима са извођачима посебно су прописани ризици и опасности сваког конкретног посла, као и обавезе извођача пре, за време и након извршавања тог посла. Трећа

лица морају да се упознају с правилима, опасностима и штетностима посла и са свим неопходним информацијама датом од стране НИС-а, да правилно рукују средствима, опремом за рад и опасним материјама. Надлежне службе НИС-а контролишу прописно упознавање извођача и подизвођача с прописима, као и поштовање тих прописа.

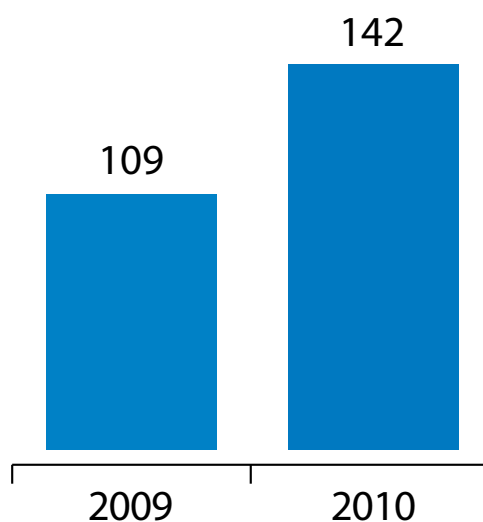
Обезбеђење индустријске безбедности

Један од главних циљева Компаније у области индустријске безбедности јесте постепено смањивање хаварија, повреда на раду и професионалних обољења.

Систем управљања индустријском безбедношћу обухвата кључне процесе идентификовања опасности, процене и управљања професионалним ризицима, што подразумева постепено увођење праксе великих нафтних компанија у области технике, технологије и управљања индустријском безбедношћу, заштитом на раду и заштитом животне средине у свим производним објектима Компаније.

Корпоративне норме и стандарди које је Компанија усвојила у овој области, као и рад на примени тих стандарда спроводе се истовремено с модернизацијом производње и увођењем напредних технолошких решења, што омогућава да се избегну озбиљне последице по запослене, животну средину и Компанију у целини.

Број еколошких акцидентата

Важно је напоменути да је број еколошких акцидентата у 2010. години порастао у односу на претходне године због значајног побољшања евидентирања података о различитим врстама акцидентата. Раније су се регистровале само крупне хаварије, али у НИС-у је усвојен Стандард којим се предвиђа да се сваки догађај евидентира, класификује, проучи, да се установе разлози настанка догађаја, извлаче поуке, доносе мере за унапређење стања и да се обавесте запослени о догађају.

Број еколошких акцидентата у 2010. години по блоковима

блокови		
Блок Прерада, РНП	16	изливање нафте или нафтних деривата у земљиште
Блок Прерада, РНС	14	изливање нафте или нафтних деривата у земљиште и у воде
Блок Промет	9	изливање нафте или нафтних деривата у земљиште и у воде, емисије гаса у ваздух
Блок Сервиси	1	изливање хемикалија на земљиште
Блок Истраживање и Производња	102	изливање нафте у земљиште
Укупно	142	

Акциденти су у 75 одсто случајева настали услед оштећења инсталација.

У НИС-у је уведен ефикасан систем извештавања о насталим акцидентима путем СМС порука. У циљу истовременог обавештавања веће групе корисника о настанку инцидентне ситуације, предвиђено је слање СМС порука на мобилни број компанијског сервера са апликацијом за аутоматско прослеђивање порука већој групи корисника.

Класификација догађаја спроведена је у складу са интерним актом НИС-а, по којем се догађаји класификују према врсти, обиму последице, величини материјалне штете.

Два тешка догађаја која су се десила у 2010. години били су саобраћајни удеси аутоцистерни приликом транспорта, што је условило превртање возила и истицање више тона деривата нафте по путу и околини, и створило потребу да се изврши санирање последица.

Догађаји средње тежине који су се десили у 2010. години:

- 19 догађаја на перфорацију нафтовода између објеката
- 1 догађај на изливање сировог бензина приликом препумпавања из резервоара
- 1 догађај на пуцање црева у току претакања на пристаништу
- 1 догађај на пуцање бурета цистерне приликом утовара битумена.

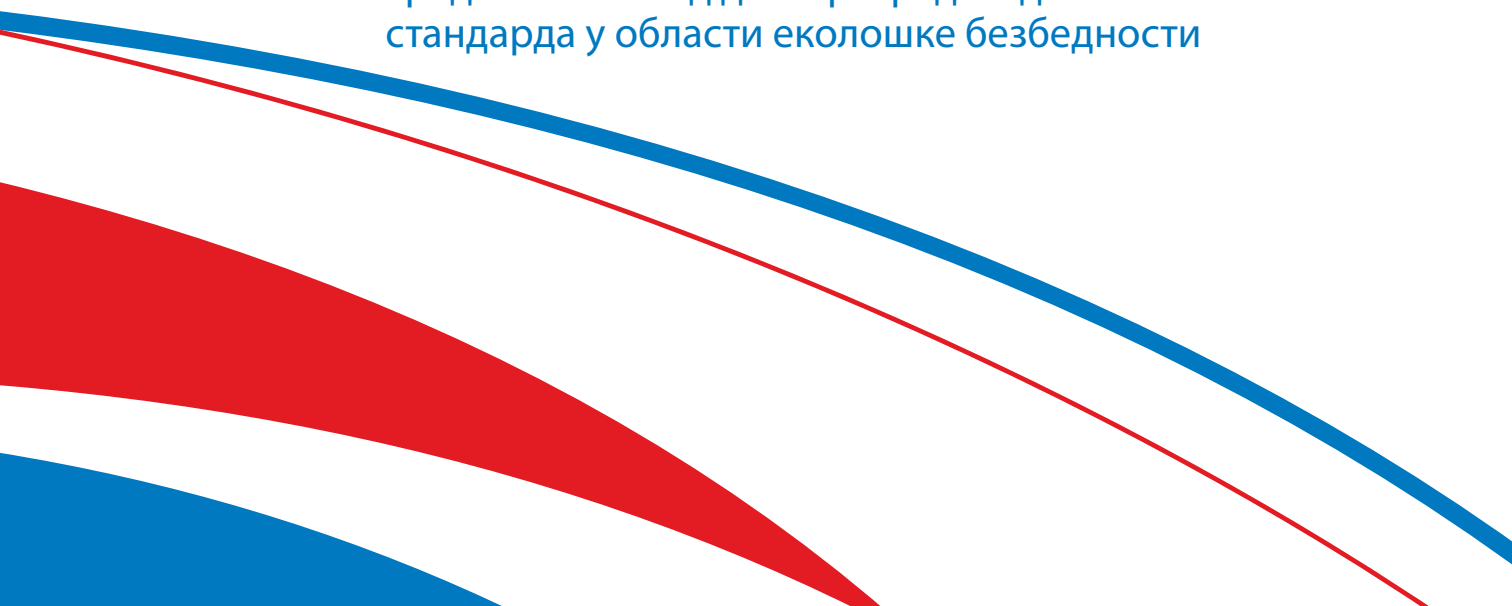
Сви догађаји су санирани, а надлежни државни органи извештени о њима. Осим довођења опреме у технички исправно стање, извршено је сакупљање, привремено складиштење и коначно разлагање расуте нафте или деривата нафте.

Врста еколошких акцидентата у 2010. години

Тежина догађаја	Број еколошких акцидентата	%
тешка	2	1
средња	22	15
мала	118	84
Укупно	142	100

ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ:

- Смањење броја акцидентата и негативног утицаја на животну средину, броја повреда запослених
 - Повећање компетентности запослених у области ЗЖС, ИБ и ЗР
 - Обезбеђење модерних средстава личне заштите запослених
 - У области еколошких пројеката (инвестиционо-технолошких активности) наставак реализације пројеката према усвојеном плану (пре свега у Рафинерији нафте Панчево)
 - У области нормативног уређења заштите животне средине и безбед даља разрада и доношење стандарда у области еколошке безбедности
-

ПРИЛОЗИ

Анекс 1. Примена принципа извештавања о одрживом развоју

Припрема Извештаја о одрживом развоју, који ће бити од користи за све заинтересоване стране, захтева поштовање одређених правила. Поштујући такав приступ, НИС прати те принципе у изради овог извештаја како би се обезбедио квалитет извештаја према стандардима GRI (G-3) и AA 1000 APS (2008). На који начин су ти стандарди и њихови принципи примењени у Извештају о одрживом развоју за 2010. годину, приказано је у наредној табели.

принципи извештавања према GRI (G-3) стандардима и AA 1000 APS (2008)	примена принципа у припреми извештаја о одрживом развоју за 2010. годину
Материјалност. У дефинисању тема које треба обухватити овим извештајем, Компанија се руководила препорукама одговорности и захтевима AA 1000 серије стандарда, уз коришћење такозваног „филтера материјалности“. Процес избора тема које ће бити саставни део Извештаја заснива се на годишњој процени њихове материјалности, која узима у обзир политику Компаније и обавезе, као и питања која занимају заинтересоване стране и медије.	У припреми овог извештаја, НИС користи следеће принципе материјалности: Стандарде, политике и програме које је Компанија усвојила, а који се односе на њене друштвене, економске и еколошке активности. Теме које су обухваћене у другим извештајима, које су припремиле друге међународне нафтне и гасне компаније. Питања која су од значаја заинтересованим странама у зависности од тога колико су током 2010. године заинтересоване стране биле укључене у рад Компаније.
Укљученост заинтересованих страна. Предузеће води процес за идентификацију заинтересованих страна, бави се њима и описује резултате овог ангажмана у својим извештајима, и анализира проблеме који привлаче пажњу заинтересованих страна.	Структура заинтересованих страна НИС-а, процедуре које су коришћене да се идентификују и да им се приступи Идентификација и комуникација су описани у поглављу „НИС и заинтересоване групе“. Компанија поздравља повратне информације о садржају и квалитету овог извештаја и узео их у обзир у припреми наредних. Контакт информације и начин на који се могу послати повратне информације дате су на крају Извештаја.
Одрживост. Компанија открива доступне информације о значајним економским, еколошким и друштвеним питањима важним за ширу јавност. Компанија такође настоји да представи своје активности у ширем регионалном, националном или секторском контексту.	У припреми овог извештаја, представљени су подаци или описане активности на националном нивоу, када су такве информације биле доступне.
Потпуност. Компанија дефинише обим свог извештаја на основу резултата процене материјалности, тако да омогућава свим заинтересованим странама да формирају своје мишљење о томе како се Компанија бави питањима у областима које су од интереса за њих. Како Компанија унапређује свој систем управљања информацијама, тако се постепено шире границе извештавања. Извештај Компаније садржи опис граница и временских рокова.	Обим извештаја је одређен темама које су идентификоване проценом свих аспеката одрживости. Организационе целине које су укључене у Извештај изабране су на основу њиховог утицаја на одређену тему. Извештај пружа информације и податке за календарску 2010. годину (подаци за 2009. годину укључени су кроз поређења када су прикладни и доступни). Квалитативне и квантитативне информације о финансијским и економским показатељима предузећа, које покрива консолидовани финансијски извештај (видети Годишњи извештај предузећа), ограничене су условима пословања предузећа. Све остале квалитативне и квантитативне информације, осим ако није другачије наведено и осим финансијских показатеља, важе за НИС а.д.

принципи извештавања према
GRI (G-3) стандардима и AA 1000 APS (2008)

примена принципа у припреми извештаја о
одрживом развоју за 2010. годину

Равнотежа. Компанија сматра да је потребно да открије и повољне и неповољне информације, да опише и достигнућа и тешкоће у свом развоју и у односу са заинтересованим странама. Уравнотежен приступ омогућава заинтересованим странама да виде комплетну слику предузећа.

НИС настоји да пружи информације о свим темама које су идентификоване у Извештају, а које су приказане и кроз достигнућа и кроз проблематичне тренутке. Свако поглавље Извештаја садржи и средњорочне планове Компаније.

		C	C+	B	B+	A	A+
Обавезно	Самодекларисан						
Опционо	Проверено од стране независне куће						
	GRI проверено						

Упоредивост. Компанија се труди да представи све квалитативне индикаторе на доследан начин и да се обезбеди континуитет приказаних података како би се омогућило корисницима Извештаја да прате промене у раду предузећа у свим периодима извештавања и да упореде представљене показатеље са сличним показатељима других компанија.

НИС је одлучио да се ослони на G3 смернице. Садржај Индекса, који ће помоћи корисницима Извештаја да лоцирају различите показатеље предложене овим смерницама, дат је у Анексу 2. Углавном је намењен обезбеђивању упоредивости Извештаја са извештајима других организација.

Тачност. Компанија настоји да обезбеди адекватне квалитативне и квантитативне информације о одрживости и намерава да стално унапређује систем који се користи за прикупљање и анализу ових информација.

У припреми овог Извештаја о одрживом развоју, НИС користи препоруке G-3 индикатора протокола. Део консолидованих информација представљених у овом извештају добијени су на основу стручне процене, а неки други показатељи произведени су коришћењем интегрисаног прорачуна и података из различитих извора на више нивоа. Компанија признаје и прихвата чињеницу да већина представљених социјалних и еколошких индикатора неминовно зависи од људског фактора, нарочито имајући у виду да је корпоративни систем за одрживо управљање информацијама још увек у развоју.

Благовременост. Компанија планира да објављује извештаје о одрживом развоју на годишњем нивоу, усклађујући њихов садржај и распоред са информацијама садржаним у Годишњем извештају.

Процес припреме Извештаја планиран је да буде у складу са презентацијом Консолидованог финансијског извештаја и Годишњег извештаја НИС-а.

Јасноћа. У жељи да Извештај о одрживом развоју буде занимљив и разумљив за представнике свих заинтересованих страна, Компанија ради на томе да информације представи једноставним језиком и да објасни скраћенице које користи.

Извештај садржи Анекс 3, где читалац може наћи дефиниције услова и скраћенице које се користе.

Поузданост. Компанија је уверена у то да све информације приказане у Извештају треба да се заснивају на пажљиво прикупљеним и независно верификованим подацима.

По принципима извештавања, које је Компанија прихватила, независно спољне осигурање је важан инструмент обезбеђивања информација и поузданости података. Међутим, у припреми првог извештаја о одрживом развоју, Компанија је одлучила да се ограничи на интерне гаранције којима су се водили запослени укључени у припрему Извештаја. Методе које су коришћене за осигурање обухватиле су проверу, анализу и поређење података из различитих извора, и унакрсно проверавање.

Анекс 2. Показатељи пословања приказани у Извештају о одрживом развоју НИС-а за 2010. годину

Профил	Опис	статус	страница
Стратегија и анализа			
1.1	Изјава највишег руководиоца, доносиоца одлука, у организацији.	●	ИОР стр.4-9
Организацијски профил			
2.1	Назив организације	●	ИОР стр.20
2.2	Основни брендови, производи и/или услуге.	●	ИОР стр.14; ИП стр.35
2.3	Производна структура организације, укључујући основне организационе делове, предузећа, зависна предузећа, филијале и заједничка улагања.	●	ИП стр.17, 32, 36-40
2.4	Локација седишта организације.	●	ИОР стр.120; ИП стр.14
2.5	Број земаља у којима организација послује, и имена земаља у којима су лоцирани главни производни капацитети или капацитети који су од значаја за питања одрживог развоја која су предмет овог извештаја.	●	ИОР стр.15; ИП стр.17; 33
2.6	Тип власништва и правни облик.	●	ИОР стр.12; ИП стр.14-16
2.7	Тржишта (укључујући географску поделу, секторе услуга, и врсте купаца/корисника).	●	ИОР стр.15
2.8	Обим организације за извештавање.	●	ИОР стр.12-15, 56; ИП стр.71, 140, 141
2.9	Значајне промене за период извештавања које се тичу величине, структуре, власништва.	●	ИОР стр.12
2.10	Награде добије у периоду за који се извештава.	●	ИОР стр.20
Параметри за извештавање			
3.1	Период извештавања (е.г., фискална/календарска година) за достављене податке.	●	ИОР стр.25
3.2	Датум најскоријег претходног извештаја (ако постоји).	н.а.	ово је I извештај
3.3	Учесталост извештавања годишње, двогодишње, итд.)	●	ИОР стр.24
3.4	Контакт особа за питања у вези са извештајем или садржајем извештаја.	●	ИОР стр.119

Профил	Опис	статус	страница
3.5	Процеси за дефинисање садржаја извештаја.	●	ИОР стр.24-29,110-111
3.6	Опсег извештаја (е.г., земље, делови компаније, зависна предузећа, изнајмљени капацитети, заједничка улагања, добављачи).	●	ИОР стр.110-111
3.7	Навести сва конкретна ограничења обима извештаја.	●	ИОР стр.110
3.8	Подлога за извештавање о заједничким улагањима, зависним предузећима изнајмљеним капацитетима, аутсорсованим капацитетима и другим ентитетима која могу значајано да утичу на упоређивање периода и/или организација.	●	ИОР стр.110-111
3.9	Објашњењ ефекта било које измене информација које су достављање у претходним извештајима, и разлози за такве измене (е.г.,удруживање/преузимање, промена основне године/периода, врста делатности, методе мерења).	н.а.	немамо упоредне извештаје
3.10	Значајне измене у односу на претходне периоде извештавања у односу на опсег, границе, методе мерења примењене у извештају.	н.а.	немамо упоредне извештаје
3.11	Табела у којој се наводи локација Стандард Дисцлосурес у извештају.	●	ИОР стр.112
Управљање, обавезе и учешће			
4.1	Структура управљања организације, укључујући комисије највишег управљачког тела одговорне за конкретне задатке, као што је успостављање стратегије или наџора.	●	ИОР стр.17-19; ИП стр. 36, 58-73
4.2	Навести да ли је Председник највишег управљачког тела уједно и извршно лице.	●	ИП стр.63
4.3	За организације које имају унитарну структуру управног одбора, навести број чланова највишег управљачког тела који су независни и/или неизвршни	●	ИП стр.67
4.4	Механизми помоћу којих акционари и запослени пружају препоруке или смернице највишем органу управљања.	●	ИОР стр.29-33
4.14	Листа интересних група које ангажује организација.	●	ИОР стр.28

Профил	Опис	статус	страница
4.15	Основа за идентификовање и избор заинтересованих страна са којима треба сарађивати.	●	ИОР стр.28
Економија			
ЕС1	Директна економска вредност која је генерисана и дистрибуирана, укључујући приход, производне трошкове, зараде запослених, донације и друге инвестиције у друштвену заједницу, задржану зараду, и плаћања финансијерима и државним органима.	●	ИОР стр.38
Животна средина			
Енергија			
ЕН3	Директна потрошња енергије по примарним енергетским изворима.	●	ИОР стр.91
ЕН4	Индиректна потрошња енергије по примарним енергетским изворима.	●	ИОР стр.91
Вода			
ЕН8COMM	Укупно црпљење воде по извору.	●	ИОР стр.95-97
Емисије, отпадни токови и отпад			
ЕН20COMM	NOx, SOx, и друге значајне емисије у ваздух по типу и тежини.	●	ИОР стр.92
ЕН21COMM	Укупна количина испуштене воде по квалитету и месту изливања.	●	ИОР стр.95-97
Људска права			
Запосленост			
ЛА1COMM	Укупан број радне снаге по типу запослења, уговора, и регионима.	●	ИОР стр.56
ЛА2COMM	Укупан број и стопа флукуације радне снаге по старосним групама, полу и региону.	●	ИОР стр.57
ЛА3	Накнаде за стално запослене које не припадају запосленима на одређено време, или хонорарно, по врстама послова.	●	ИОР стр.66

Профил	Опис	статус	страница
Рад/управљање односима			
LA4COMM	Проценат запослених који ради на основу колективног уговора.	●	ИОР стр.60-61
LA5	Минимални отказни период у вези са значајним оперативним променама, укључујући податак да ли је то специфицирано колективним уговором.	●	ИОР стр.57
Обука и едукација			
LA10	Просечан број сати обуке годишње по запосленом по категоријама запослених.	○	
LA11	Програми за управљање вештинама и доживотно учење који подржавају наставак рада за запослене и помажу у управљању завршетком каријере.	○	
LA12	Проценат запослених који добија редовне оцене резултата и развоја каријере.	●	ИОР стр.66
Диверзитет и једнаке могућности			
LA13	Структура управљачких тела и подела запослених по категоријама у односу на пол, старост, припадност мањинским групама, и другим категоријама диверзитета.	●	ИОР стр.56; ИП стр.63-73
Дечији рад			
HR6	Идентификовани послови у којима постоји значајан ризик од случајева коришћења дечијег рада, и мере предузете да би се елиминисао дечији рад.	●	ИОР стр.56

- потпуно
- ◐ делимично
- у имплементацији
- н. а. није применљиво

ИОР Извештај о одрживом развоју за 2010.г.
ИП Извештај о пословању за 2010.г.

Анекс 3. Речник

AA1000 (AccountAbility 1000) Серија стандарда, које је израдио институт AccountAbility, у вези са сарадње са заинтересованим странама, извештавању о одрживом развоју и независној потврди извештаја о ОР.

AccountAbility, Институт Социјалног и етичког извештавања (The Institute of Social and Ethical AccountAbility) – израђивач серије стандарда AA1000. Основан је 1995. у Великој Британији, и представља међународну некомерцијалну организацију, чији су чланови водеће компаније и корпорације, као и некомерцијалне, истраживачке, консултантске организације и лица из целог света. Циљ Института AccountAbility – допринос повећању одговорности организација у циљу њиховог одрживог развоја.

ВИНК Вертикално интегрисана нафтна компанија

GRI Global Reporting Initiative (Глобална иницијатива о извештавању)- GRI је међународна непрофитна организација основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. С обзиром на то да су се GRI стандарди унапређивали из године у годину, од 2006. године примењује се G3, такозвана „трећа генерација“ извештавања о одрживом развоју. G3 се састоји од принципа и индикатора, који дефинишу оквире за садржај и квалитет извештаја из области одрживог развоја, и упутства за постављање граница приликом извештавања. Принципе G3 могу да користе мала предузећа, велике мултинационалне компаније, јавни сектор, невладине

организације и друге организације из целог света.

EBITDA Профит пре пореза, камата и амортизације

Заинтересоване стране Све физичка и правна лица заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем

ISO International Organization for Standardization - Међународна организација за стандардизацију

ISO 9001 Стандард Међународне организације за стандартизацију (ИСО) «Системи управљања квалитетом. Захтеви и упутство за примену» верзија 2000. - један од најчешће примењиваних стандарда у области управљања квалитетом производа и услуга.

ISO 14001 Стандард Међународне организације за стандартизацију (ИСО) «Системи еколошког менаџмента. Захтеви и упутство за примену» верзија 2004. – један од најчешће примењиваних стандарда у области управљања питањима заштите животне средине.

MHC/DHT Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродораду

NO₂ Оксиди азота

OHSAS Occupational Health and Safety Management System - Међународно признати стандард процене здравља и безбедности система управљања

OHSAS 18001 Стандард «Системи управљања заштитом на раду и превенцијом професионалних обољења. Захтеви» из серије «Оцена заштите на раду и превенцијом професионалних обољења» (верзија 2007.) - један од најчешће примењиваних стандарда у области управљања питањима из области заштите на раду и здравља запослених.

РНП Рафинерија нафте Панчево

РНС Рафинерија нафте Нови Сад

SO₂ Оксид сумпора (IV)

FCC Fluid catalytic cracker – Каталитички крекер флуида

KPMG d.o.o. Beograd

Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500
Fax: +381 11 20 50 550
E-mail: info@kpmg.rs
Internet: www.kpmg.rs

Agencija za privredne registre
BD 7113
Matični broj 17148656
Račun 265-1100310000190-61
Raiffeisen banka a.d. Beograd
PIB 100058593

Управном одбору**Нафтне индустрије Србије а.д.****Извештај о ограниченом прегледу Извештаја из области одрживог развоја за 2010. годину****Обим ангажовања и одговорност**

Извршили смо преглед Извештаја из области одрживог развоја за 2010. годину за Нафтну индустрију Србије а.д. („Друштво“). Руководство је одговорно за припрему Извештаја из области одрживог развоја у складу са смерницама Иницијативе о Глобалном Извештавању (*GRI – „Global Reporting Initiative“*) издатим 2006. године, и са принципима прописаним *AA1000APS* стандардом („*AccountAbility Principles Standard principe 2008“*), издатим од стране *AccountAbility*, као што је наведено у одељку "Визија одговорног развоја".

Руководство је такође одговорно за дефинисање циљева Друштва у погледу резултата и извештавања о одрживом развоју, укључујући идентификовање заинтересованих страна и материјално значајних питања, као и за креирање и одржавање одговарајућег управљања учинком и система интерне контроле из којих се генеришу информације о учинку. Наша одговорност је да издамо овај извештај на основу нашег прегледа.

Обављени поступци

Обавили смо наше поступке у складу са критеријумима установљеним за прегледе који су дефинисани „Међународним стандардом за ангажмане уверавања 3000 - ангажмани уверавања која нису ревизија или преглед историјских финансијских информација (*ISAE 3000*)“ издатог од стране Међународног комитета за ревизорске и рачуноводствене стандарде (*IAASB*). Стандард захтева испуњење релевантних етичких захтева (Етички кодекс за професионалне рачуновође издат од стране Међународне федерације рачуновођа - *IFAC*), укључујући захтеве независности, планирања и обављања ангажмана са циљем стицања ограниченог уверавања да извештај не садржи материјално значајне грешке. Такође смо обавили наш ангажман у складу са критеријумима установљеним стандардом *AA1000 (2008)* („*AA1000AS (2008)*“), Тип 2, који се односи не само на природу и обим испуњења принципа од стране Друштва, а који су прописани стандардом *AA1000APS (2008)*, већ и процену поузданости специфицираних информација о учинку одрживог развоја. Смернице издате од стране *AccountAbility* прописују да је формулација „умерено уверавање“ која се користи у *AA1000APS (2008)* конзистентна са „ограниченим уверавањем“ која је прописана стандардом *ISAE 3000*. Ангажовање на ограниченом прегледу Извештаја из области одрживог развоја се састоји од испитивања, превасходно лица која су задужена за припрему информација приказаних у извештају, и примене аналитичких и других процедура за прикупљање доказа, у зависности од потребе.

Те процедуре обухватају:

- поређење информација и података приказаних у одељку "Економски Развој" Извештаја из области одрживог развоја, са упоредним информацијама и подацима приказаним у консолидованим финансијским извештајима Друштва на дан и за годину која се завршава 31. децембра 2010. године, на које је PricewaterhouseCoopers d.o.o. издао извештај од 23. фебруара 2011. године у складу са релевантним Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије и Међународним стандардима о ревизији;
- анализу начина на који функционишу основни процеси генерисања, евидентирања и управљања квантитативним подацима који су приказани у Извештају из области одрживог развоја. Посебно смо обавили следеће процедуре:
 - интервјуи и дискусије са руководством Друштва, у циљу прикупљања информација о информационим технологијама, рачуноводству и системима извештавања који се користе у припреми Извештаја из области одрживог развоја, о процесима и процедурама интерних контрола које се користе за прикупљање, комбиновање, обраду и пренос података и информација функцијама задуженим за припрему Извештаја из области одрживог развоја, као и процесима који се користе за испуњење и оцену усклађености са принципима „Свеобухватности“, „Материјалности“ и „Одазива“ прописаним стандардом *AA1000APS (2008)*;
 - анализа пратеће документације на бази узорка која се користи у припреми Извештаја из области одрживог развоја, у циљу потврде ефективности процеса, њихове адекватности у односу на описане циљеве, као и да систем интерне контроле правилно управља подацима и информацијама укљученим у Извештај из области одрживог развоја.
- анализу усклађености квалитативних информација укључених у извештај са смерницама поменутим у ставу Обим и одговорност, као и општој конзистентности, посебно у смислу стратегије и политике одрживог развоја и одређивања материјалних питања за сваку категорију заинтересованих страна;
- анализу процеса учешћа заинтересованих страна у смислу коришћених метода и комплетности учесника, на основу увида у записнике са састанака или путем свих других доступних информација о идентификованим суштинским елементима;
- добијање писма о презентацији потписаног од стране правног заступника Друштва о усклађености извештаја из области одрживог развоја са смерницама поменутим у ставу Обим и одговорност, као и о поузданости и комплетности информација и података који су у њему садржани.

Наш ангажман је обавио мултидисциплинарни тим сачињен од специјалиста за област одрживог развоја и примене стандарда ограниченог уверавања.

Преглед подразумева мањи ниво ангажовања од ревизије која се обавља у складу са стандардом *ISAE 3000* и стога пружа нижи ниво уверавања у циљусмислу да би дошли до сазнања о свим значајним питањима и догађајима које би идентификовали у току ревизије.

Ограничења

Како је дефинисано смерницама које су наведене у закључку, извештај на дан 31. децембар 2010. године садржи поједине податке и информације из претходне године због упоредивости. С обзиром да је ово прва година да је Извештај предмет прегледа од стране независног ревизора, такве податке и информације смо проверили у мери у којој

смо сматрали потребним за сврхе овог ангажовања. Стога, овај извештај не обухвата податке и информације које нисмо испитали.

Препоруке

Као што је наведено од стране руководства у одељку "Основни средњорочни планови" извештаја, Друштво намерава да прошири обим извештавања за извештај из области одрживог развоја кроз даљу стандардизацију постојећих процедура за прикупљање информација и података и да прошири опсег информација укључених у извештај.

Доставићемо руководству Друштва писмо у коме ћемо навести наше препоруке за области у којима су могућа унапређења у погледу сваког појединачног принципа стандарда *AA1000APS (2008)*. У даљем тексту наводимо наше кључне препоруке, независно од закључака које смо претходно навели.

Друштво је усвојило принципе прописане стандардом *AA1000APS (2008)* у 2010. години по први пут. Наша је препорука наставак тог процеса у циљу хомогенизовања прикупљених података, оцене, дискусије са заинтересованим странама и активности извештавања.

Свеобухватност

Ангажовање заинтересованих страна би могло додатно да се унапреди посредством отвореног и интерактивног дијалога кроз позивање различитих група да учествују у заједничким састанцима.

Материјалност

Друштво би требало јасније да комуницира примењене процесе материјалности и процене утицаја.

Одазив

Друштво би требало да формализује процес повратних информација упућених заинтересованим странама, као и да јасније комуницира начин на који Друштво решава разлике између жеља и интереса заинтересованих страна у свом процесу одлучивања.

Мишљење

На основу обима ангажовања, спроведене су следеће процедуре по питању информација о перформансама:

Налази до којих смо дошли током нашег ангажмана пружају уверавање у систем и процесе који су коришћени за управљање и извештавање о перформансама одрживог развоја.

Највећи део презентираних података и информација сматрају се прецизним. Одређене непрецизности података произилазе из описа, интерпретације и агрегирања грешака. Требало би размотрити развој процедура за управљање подацима у циљу обезбеђења конзистентних извештаја о извршавању.

Изабрани метод за калкулацију одређених показатеља одрживости омогућава генерисање резултата са значајним варијацијама током година. Такви догађаји би требало да се минимизирају.

Постоји могућност за идентификовање и праћење извора одабраних података, а одговорни запослени су могли да поуздано прикажу изворе података, као и да их интерпретирају.

Обелодањивања перформанси одрживог развоја која су презентирана у извештају одражавају на одговарајући начин социјалне и економске перформансе које су остварене у току периода.

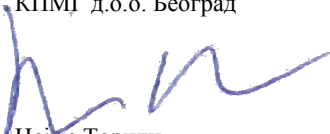
На основу свега наведеног, наше мишљење је да су информације које су презентиране у извештају непристрасне и прецизне. Извештај је поуздан приказ перформанси одрживог развоја компаније у извештајном периоду.

На основу обављених процедура, нисмо дошли до сазнања која указују на то да извештај из области одрживог развоја за 2010. годину Нафтне индустрије Србије а.д. није припремљен, по свим материјално значајним питањима, у складу са Смерницама Глобалне иницијативе за извештавањем (*GRI – „Global Reporting Initiative“*) издатим 2006. године, и са принципима прописаним стандардом *AA1000APS (2008)* издатим од стране *AccountAbility*, као што је наведено у одељку „Визија одговорног пословања“.

Београд, 15. јул 2011. године

КПМГ д.о.о. Београд

Џејмс Торнли
Партнер

Контакт подаци и повратне информације

Ваше повратне информације за нас веома су важне.

Да бисте нам упутили коментар или поставили питање у вези са Извештајем, можете нас контактирати путем телефона, мејла и поштанске адресе.

ПР и корпоративне комуникације НИС-а

Народног фронта 12
21000 Нови Сад

тел +38121 481 4021
фах +38121 481 4326

Милентија Поповића 1
11000 Београд

тел: + 381 11 313 0116
факс: + 381 11 222 9114

PRess@nis.rs

NIS

GAZPROM NEFT

Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад
Нови Сад, Народног фронта бр. 12

www.nis.rs